

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

SIMONA MATJAN

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

OBDAVČITEV FINANČNIH INSTITUCIJ

Ljubljana, oktober 2011

SIMONA MATJAN

IZJAVA

Študent/ka Simona Matjan izjavljam, da sem avtor/ica tega diplomskega dela, ki sem ga napisal/a pod mentorstvom dr. Mateja Marinč, in da v skladu s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 7.10.2011

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1. FINANČNE INSTITUCIJE	2
1.1 OPREDELITEV FINANČNIH INSTITUCIJ	2
1.2 OPREDELITEV BANK.....	4
1.3 OPREDELITEV BANČNIH FINANČNIH INSTRUMENTOV	5
1.3.1 Klasični finančni instrumenti	5
1.3.2 Izvedeni finančni instrumenti.....	6
1.4 RAZLOGI ZA POSEBNO OBDAVČITEV FINANČNIH INSTITUCIJ.....	7
2. OBDAVČITEV FINANČNIH INSTITUCIJ V REPUBLIKI SLOVENIJI.....	7
2.1 PREDSTAVITEV POJMA O OBDAVČITVI.....	7
2.2 DAVEK NA DODANO VREDNOST (DDV).....	8
2.3 DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB.....	8
2.4 SPECIFIČNI DAVKI NA FINANČNE INSTITUCIJE	9
2.4.1 Davek na transakcije	9
2.4.2 Davek na bilančno vsoto	10
3. UREDITEV PO SVETU.....	11
3.1 TRENUTNA OBDAVČITEV V EVROPSKI UNIJI.....	11
3.1.1 Davek na dodano vrednost v EU-27	11
3.1.2 Davek od dohodka pravnih oseb v EU-27	11
3.1.3 Davek na finančne transakcije v EU-27	12
3.1.4 Davek na bilančno vsoto v EU-27.....	13
3.1.5 Davek na finančno dejavnost v EU-27.....	13
3.2 TRENUTNA OBDAVČITEV V DRŽAVAH G-20.....	14
3.3 PROBLEMI TRENUTNE OBDAVČITVE	15
4. ALTERNATIVNI DAVKI V LUČI POMENA ZA GOSPODARSKO OKREVANJE.....	16
4.2.1 Ukrep št. 1: Uvedba bančno resolucijskega sklada in dajatev v EU	17
4.2.2 Ukrep št. 2: Uvedba davka na bilančno vsoto bank in hranilnic v Sloveniji	18
4.2.3 Ukrep št. 3: Začasni davek na izplačana plačila v Veliki Britaniji	18
4.2.4 Ukrep št. 4: Trajni davek na nagrade in delniške opcije v Italiji	19
4.2.5 Ukrep št. 5: Začasni davek na nagrade v Franciji	19
4.2.6 Ukrep št. 6: Uvedba finančnega stabilnostnega sklada na Švedskem.....	19
4.2.7 Ukrep št. 7: Bančna dajatev v Nemčiji.....	20
4.2.8 Ukrep št. 8: Nedavno sprejeta pristojbina za finančno krizno odgovornost v ZDA	21
SKLEP.....	22

LITERATURA IN VIRI	24
--------------------------	----

KAZALO SLIK

Slika 1: Institucionalna delitev finančnih institucij.....	3
Slika 2: Delitev finančnih institucij po definiciji ECB	4

UVOD

Tematiko obdavčitev finančnih institucij sem si izbrala, zaradi trenutne aktualnosti, saj države poskušajo popraviti škodo, katero je povzročila finančna kriza in ravno z obdavčitvijo finančnih institucij si države lahko dodatno povečajo davčne prilive.

V svoji diplomski nalogi želim raziskati, kje bi bila posebna obdavčitev finančnih institucij potrebna oziroma katere dele bi obdavčili (ali na področju finančnih transakcij, finančnih aktivnosti, obdavčenjem nagradnih izplačil in podobno). Največji poudarek bom posvetila obdavčitvi bančnih institucij, vse ostale institucije bom omenila le posredno. Raziskala bom, ali so banke v Sloveniji bolj obdavčene kot v tujini in poskušala ugotoviti, katera država v EU-27 ima največje javnofinančne prihodke iz naslova obdavčitve finančnih institucij.

Finančne institucije se od nefinančnih institucij ločijo predvsem v sestavi bilance, in sicer, da imajo na svoji aktivni strani predvsem finančno premoženje, na pasivi pa dolgove. Zaradi velikosti finančnega sektorja postajajo finančne institucije privlačne za države, da na njihove posamezne dele uvedejo dodatni davek, s katerim si bodo dodatno napolnile državne blagajne.

Finančne institucije zaradi svoje posebnosti potrebujejo posebno obdavčitev, in sicer, zaradi treh bistvenih razlogov. To je, zbiranje javnofinančnih prihodkov, zbiranje sredstev v t.i. sklade, kateri bi bili namenjeni za reševanje bank v času prihodnjih finančnih in gospodarskih kriz. Tretji razlog za posebno obdavčitev teh institucij, pa se izvršuje z namenom preprečevanja špekulativnega obnašanja, na podladi katerega bi si banke in ostali finančni sektor razdeljevali ogromne dobičke in nagrade med svoje zaposlene.

V prvem poglavju na kratko predstavim delitev finančnih institucij, opredelitev bank ter njenih finančnih instrumentov. V tem poglavju je opisano tudi, v čem so finančne institucije posebne, da potrebujejo posebno davčno obravnavo. V drugem poglavju opišem pojem obdavčitve in predstavim davke na finančne institucije v Republiki Sloveniji. Poleg davka na dodano vrednost, kjer so finančne storitve oproščene plačila, predstavim še davek od dohodka pravnih oseb in dva specifična davka finančnih institucij, kot je davek na transakcije in davek na bilančno vsoto.

Tretje in četrto poglavje sta namenjena predstavitvi davkov finančnih institucij na evropski in svetovni ravni. V tretjem poglavju sprva prikažem trenutno obdavčitev v EU-27. Posamezno opišem vse davke v EU-27, ki so sprejeti oziroma se Evropska Komisija zavzema, da bi jih vpeljala v države članic. Posebej bi tu poudarila dva davka, davek na finančne transakcije in davek na finančno aktivnost, za katera se Komisija odloča o njihovi uvedbi na evropski ravni. Skozi ta sklop bom predstavila, v čem se nahaja njuna bistvena razlika in kateri od teh dveh davkov je boljši. V tretjem poglavju na kratko predstavim še nekaj davkov v državah G-20, ter problematiko trenutne obdavčitve. V četrtem poglavju skušam predstaviti, kako bi države s pomočjo alternativne obdavčitve poskušale rešiti nastalo situacijo, ki jo je povzročila pretekla gospodarska kriza. Predstavljeni so ukrepi (nekateri davčni ukrepi so še zgolj v pripravi, medtem

ko druge že zasledimo v praksi) oziroma alternativni davki, s katerimi želijo posamezne države obdavčiti finančne institucije in s tem povečati javnofinančne prihodke. Kot ostala gospodarstva, se s tem spopada tudi Slovenija, in sicer, z uvedbo davka na bilančno vsoto vseh slovenskih bank, kar je omenjeno v četrtem poglavju, podrobno pa je opisano v drugem poglavju pri sklopu davek na bilančno vsoto.

1. FINANČNE INSTITUCIJE

1.1 OPREDELITEV FINANČNIH INSTITUCIJ

Finančne institucije so podjetja, ki se ukvarjajo s finančnimi posli v najširšem smislu. To pomeni, da proizvajajo in prodajajo najrazličnejše finančne proizvode in storitve. Od nefinančnih podjetij se razlikujejo po tem, da imajo v svoji aktivni predvsem finančno premoženje, na pasivi pa predvsem dolgove (Ribnikar, 1999, str. 192). Kidwell (1997, str. 29) opredeli finančne institucije kot del finančnega sistema, katere olajšajo pretok sredstev od varčevalcev k izposojevalcem na najbolj učinkovit način.

Posebnost vseh finančnih institucij je, da imajo v lasti sredstva, ki so potencialno izpostavljena tveganju pred neizpolnjevanjem obveznosti (angl. *default risk*) ter kreditnemu tveganju (angl. *credit risk*) in poskušajo v večji ali manjši meri zagotoviti neujemanje zapadlosti sredstev in obveznosti v bilanci stanja, kar jih izpostavlja obrestnemu tveganju (Saunders & Cornett, 2005, str. 2).

Obstajajo razne vrste finančnih institucij, ki pa jih delimo po različnih kriterijih. Najbolj pogosta je institucionalna delitev finančnih institucij, ki deli finančne institucije po kriteriju načina prenosa finančnih sredstev od končnih varčevalcev do posojilojemalcev. Pri tem ločimo dva tipa finančnih institucij, in sicer, **finančne posrednike** in **agentske finančne institucije** (Ribnikar 1999, str. 192).

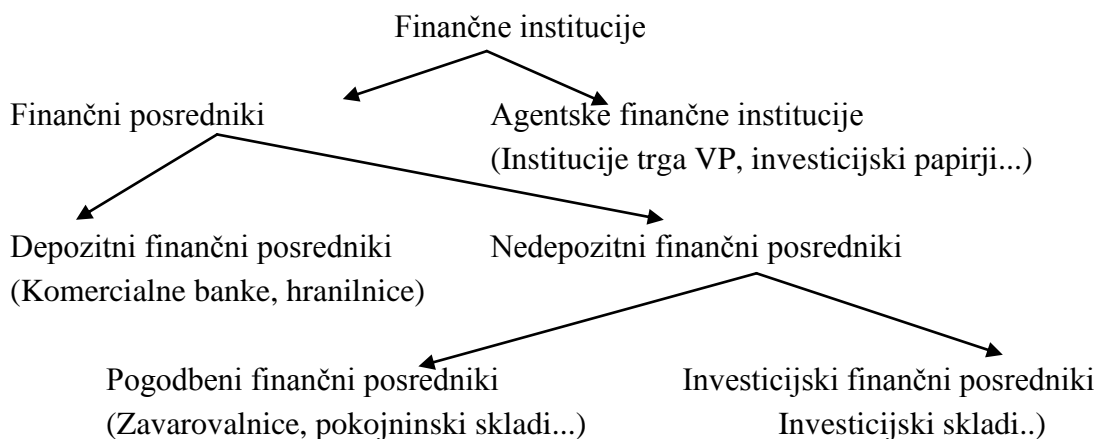
Finančni posredniki na trgu kupujejo za širši krog investitorjev manj primerne finančne oblike ter jih preoblikujejo v drugačne finančne oblike, ki postanejo njihove obveznosti, in so za (male) investitorje bolj primerne. Isto lahko povemo tudi obratno, in sicer, da finančni posredniki zbirajo prihranke z izdajo finančnih oblik, nato pa sami pridobljene prihranke investirajo na trgu. Samo preoblikovanje vključuje vsaj eno od naslednjih štirih funkcij: preoblikovanje ročnosti oblik, zmanjševanje tveganja zaradi razpršitve, zmanjševanje transakcijskih stroškov (stroškov iskanja informacij, stroškov sklepanja) in zagotavljanje plačilnega sistema (Fabozzi, Modigliani, Jones & Ferri, 2002, str. 16). Po funkcionalnem načelu delimo finančne posrednike na **depozitne** in **nedepozitne finančne posrednike**. Skupna značilnost depozitnih finančnih institucij je zbiranje finančnih prihrankov varčevalcev na osnovi vlog oz. depozitov z različnim rokom zapadlosti (vloge na vpogled, vezane vloge). Vloge pri depozitnih finančnih institucijah se običajno smatrajo za likvidnostne finančne oblike, ki med drugimi zagotavljajo nominalno tržno vrednost v prihodnosti, ob praviloma vnaprej znani obrestni meri, zato je vnaprej znana tudi

njegova nominalna donosnost (Prohaska, 1999, str. 7). K depozitnim finančnim posrednikom sodijo (Saunders & Cornett, 2005, str. 27-56):

- **komercialne banke** so najpogostejša oblika finančnih institucij. Zbirajo prihranke v obliki vlog in dajejo posojila predvsem gospodarstvu;
- **hranilno-kreditna združenja** zbirajo prihranke prebivalstva in dajejo posojila prebivalstvu ter nalagajo svoja sredstva v druge finančne institucije. Specializirajo se na stanovanjska hipotekarna posojila, medtem ko se komercialne banke specializirajo na komercialna posojila;
- **hranilnice** so podobne hranilno-kreditnem združenju. Razlika se kaže v bolj diverzificirani uporabi sredstev;
- **kreditne zveze** se razlikujejo od komercialnih bank in hranilnic: so neprofitne in omejene le na poslovanje s člani kreditne zveze.

Vse druge finančne posrednike uvrščamo med nedepozitne, katere delimo na **pogodbene finančne posrednike** in na **investicijske finančne posrednike**. Njihova skupna značilnost je predvsem usmerjenost v nakup dolgoročnih vrednostnih papirjev podjetij oz. države. Pogodbeni finančni posredniki na podlagi pogodbe svojim strankam (ki imajo pri njih naloženo finančno premoženje) zagotavljajo različne vrste izplačil denarnih zneskov v prihodnje. Sem sodijo zavarovalnice življenjskega, nezgodnega in premoženjskega zavarovanja ter pokojninski skladi. Investicijski finančni posredniki zbirajo prihranke suficitnih gospodarskih celic (ekonomski subjekti s finančnimi prihranki) na osnovi izdanih delnic in obveznic (Ribnikar, 1999, str. 194). To delitev finančnih institucij bolj pregledno prikazuje slika 1.

Slika 1: Institucionalna delitev finančnih institucij

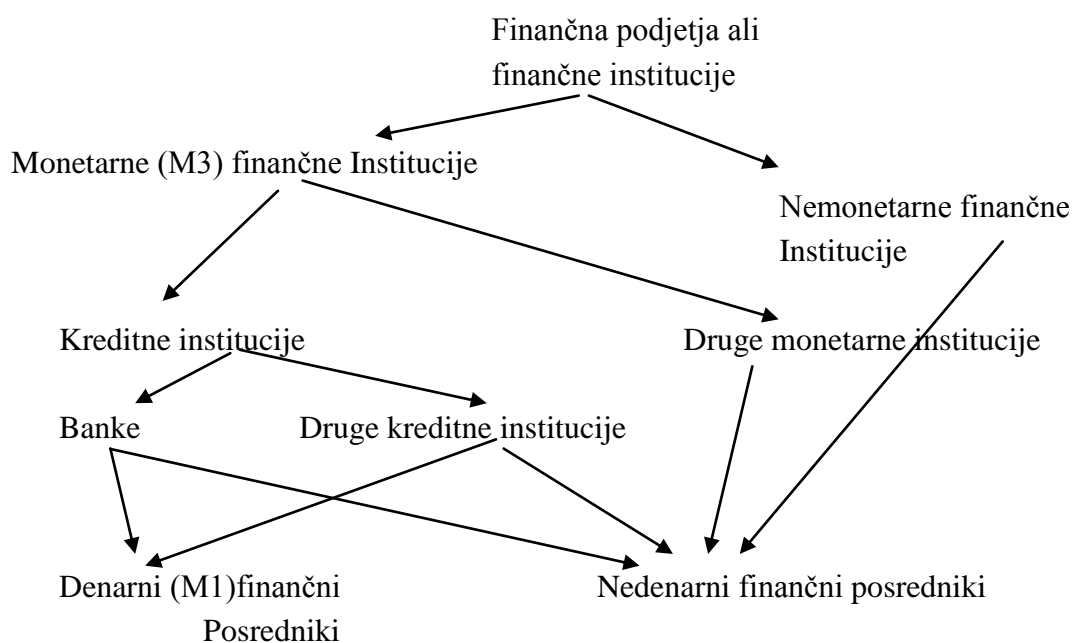
Vir : Ribnikar, *Monetarna Ekonomija I (denar, finančne institucije in denarna politika)*, 1999, str.195.

Agentske finančne institucije so institucije trga vrednostnih papirjev, ki poslujejo v imenu in/ali za račun drugih. K njim uvrščamo borzne posrednike in borzne trgovce, ki so specializirani za trgovanje z vrednostnimi papirji, ter investicijske banke, ki sodelujejo pri izdaji vrednostnih papirjev (Novak, 2005, str. 10).

Druga vrsta delitve finančnih institucij je delitev, ki jo uporablja Evropska centralna banka (v nadaljevanju ECB). Finančne institucije po tej delitvi razdelimo na **monetarne** in **nemonetarne**

finančne institucije (le te ne ustvarjajo finančnih oblik) (Ribnikar, 2003, str. 271). Denarne ali monetarne finančne institucije ECB definira kot tiste finančne institucije evro območja, ki izdajajo široko pojmovan denar (angl. *broad money*), to je denarni agregat M3¹. To so predvsem kreditne institucije (banke), poleg njih pa tudi druge monetarne institucije (Ribnikar, 2003, str. 266). Banko lahko razdelimo na denarne in nedenarne finančne posrednike, ob predpostavki, da nas zanima denar oziroma denarni agregat M1². Banka kot nedenarni finančni posrednik posreduje prenos sredstev, ki jih zbira v obliki vlog, ki jih štejemo k (knjižnemu) denarju in v obliki drugače zbranih sredstev – npr. s posojili, z izdanimi dolžniškimi vrednostnimi papirji idr. (Ribnikar, 2002, str 46). To delitev finančnih institucij prikazuje slika 2.

Slika 2: Delitev finančnih institucij po definiciji ECB

Vir: Ribnikar, *Medsebojno navzkrižno lastništvo v finančnih institucijah*, 2002, str.46.

1.2 OPREDELITEV BANK

Zakon o bančništvu (Ur.l. RS, št. 99/2010-UPB5 (52/2011 popr.), 9/2011-ZPlaSS-B, 35/2011, 59/2011, v nadaljevanju ZBan-1) določa, da je banka pravna oseba, katera opravlja bančne storitve. Pod osnovno bančno storitev spada prejemanje depozitov od javnosti, ter dajanje kreditov na svoj račun. Poleg tega banke opravljajo še številne, vzajemno priznane finančne storitve. ZBan-1 določa, da je finančni instrument vsak pravni posel, na podlagi katerega

¹ Denarni agregat M3 po definiciji ECB obsega bančne vloge z dospelostjo do dveh let, vloge čez noč (angl. *overnight deposits*), delnice ali enote odprtih investicijskih skladov denarnega trga, kratkoročne vrednostne papirje ali papirje denarnega trga ter dolžniške vrednostne papirje z dospelostjo do dveh let (Issing, 2001, str. 54-57).

² M1 je opredeljen kot gotovina v obtoku in vloge čez noč (Strategija denarne politike – denarna analiza, 2011).

nastaneta tako finančno premoženje ene stranke, kot tudi finančna obveznost ali lastniški instrument druge stranke.

Na bančnem trgu obstaja veliko finančnih instrumentov, ki so si med seboj različni in ravno zaradi tega obstaja več vrst klasifikacij finančnih instrumentov, kot je na primer lastniški in dolžniški, kratkoročni in dolgoročni, klasični in izvedeni finančni.

1.3 OPREDELITEV BANČNIH FINANČNIH INSTRUMENTOV

1.3.1 Klasični finančni instrumenti

Poznamo dva tipična finančna instrumenta, ki zaznamujeta osnovno bančno dejavnost, in sicer depozit in kredit. Banke pa lahko finančne vire pridobijo tudi z izdajo obveznic. Z delnicami, skladi in državnimi obveznicami banke v Republiki Sloveniji trgujejo, če imajo za te posle dovoljenje Banke Slovenije.

Depozit je, kot je določeno po ZBan-1(Ur.l. RS, št. 99/2010-UPB5 (52/2011 popr.), 9/2011-ZPlaSS-B, 35/2011, 59/2011), vsako vplačilo denarnih sredstev ene osebe (vplačnika) v korist druge osebe (prejemnik vplačila), ki je opravljeno na podlagi pogodbe o denarnem depozitu ali na podlagi drugega denarnega posla, pri katerem vplačnik pridobi pravico od prejemnika vplačil zahtevati vrnitev vplačanih sredstev v določenem roku. Na mednarodnem trgu se depozit (angl. *money market deposit*) opredeljuje kot instrument za upravljanje z likvidnostjo in v tem primeru so banke lahko v vlogi prejemnika obresti (ko depozit plasirajo) ali izplačevalca obresti (ko depozit prejemajo).

Kredit oz. posojilo je posojen znesek denarja (Bannock & Manser, 1994, str. 185). Banke kredite odobravajo strankam in jim za posojeni denar zaračunajo obresti. Poleg tega banke za financiranje svoje dejavnosti najemajo kredite na mednarodnem finančnem trgu. Medtem ko ena banka odobri kredit, gre za dvostranski (bilateralni) kredit, večje zneske denarja pa banke pridobivajo s t.i. sindiciranimi krediti, kjer si banka sposodi denar od sindikata bank.

Obveznica je vrednostni papir, ki prinaša obresti in ki ga izdaja država, banka, podjetje ali druga institucija. Pri tem se izdajatelj obveznice zaveže, da bo lastniku obveznice plačal določeno vsoto denarja, običajno v določenih intervalih, in da bo vrnil glavnico posojila ob zapadlosti (Downes & Goodman, 1998, str. 59).

Delnica je vrednostni papir, katerega izdajatelj je delniška družba. Delnica se glasi na del osnovnega kapitala. Imetniku daje pravico članstva v družbi. Delnice so lahko navadne ali prednostne. Navadne dajejo imetnikom pravico udeležbe pri upravljanju družbe, pravico do dela dobička (dividende) in pravico do izplačila ob likvidaciji družbe. Prednostne delnice imetnikom zagotavljajo določene prednostne pravice, npr. prednost pri izplačilu ustreznih zneskov ali odstotkov od nominalne vrednosti v primerjavi z imetnikom navadne delnice, prednost pri izplačilu ob likvidaciji družbe in druge pravice, določene s statusom (Bratina, Jovanovič,

Drnovšek, Radolič & Bratina, 2008, str. 88-89). Banke na trgu trgujejo s treh vidikov: v imenu strank, za račun strank in za svoj račun, da bi dosegle dohodek v obliki kapitalskih dobičkov in dividend.

1.3.2 Izvedeni finančni instrumenti

Mednarodni računovodski standard 39, kateri določa prepoznavanje in merjenje finančnih instrumentov po poštenu vrednosti, izvedeni oz. izpeljani finančni instrument definira takole: izpeljani finančni instrument je finančni instrument ali druga pogodba z vsemi naslednjimi navedenimi značilnostmi (Mednarodni računovodski standard 39 - Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje, 2011):

- njegova vrednost se spremeni in se tako odzove na spremembo podrobno določene obrestne mere, cene finančnih instrumentov, cene blaga, deviznega tečaja ali druge spremenljivke (podlage), če v primeru nefinančne spremenljivke taka spremenljivka ni značilna za eno od pogodbenih strank;
- ne zahteva čiste finančne naložbe ali le majhno naložbo, ki je manjša kot pri drugih vrstah pogodb, za katere se pričakuje podoben odziv na spremembe tržnih razmer;
- poravnana je na datum v prihodnosti.

Poznamo tri razloge za trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti, in sicer z namenom arbitraže, z namenom zavarovanja drugega finančnega posla in iz špekulativnih namenov. Med klasične izvedene finančne instrumente uvrščamo termenske pogodbe, opcije in posle zamenjave. Opcija na določen osnovni instrument oz. obliko je pravica, ne pa obveznost, kupiti (nakupna opcija) oz. prodati (prodajna opcija) osnovni instrument oz. obliko po vnaprej določeni ceni na določen dan v prihodnosti (evropska različica) oziroma v določenem obdobju v prihodnosti (ameriška različica) (Veselinovič, 1998, str. 72).

Termenska pogodba je pogodba za prodajo ali nakup točno določene količine blaga, vrednostnih papirjev, valute na določen dan v prihodnosti. Pogodba je lahko standardizirana in se z njo trguje na organiziranem trgu (angl. *futures*) ali nestandardizirana (angl. *forward*) (Veselinovič, 1998).

Posel zamenjave (angl. *swap*) je pogodba, s katero se dve stranki dogovorita o zamenjavi periodičnih plačil, npr. obrestna zamenjava je zamenjava obresti po fiksni obrestni meri za obresti po variabilni obrestni meri.

Hibridni izvedeni finančni instrumenti lahko delimo na investicijske in preostale izvedene finančne instrumente. Že s samim imenom lahko prve povežemo z investiranjem (banke z njimi lahko tudi trgujejo), preostale hibride pa v zadnjem času najpogosteje uporabljajo z namenom, da bi zadostili bančnim regulatorjem glede kapitalske ustreznosti, obenem pa tudi za pridobitev virov za poslovanje, kot so npr. različni hibridi, inovativni instrumenti in podrejeno posojilo (Veselinovič, 1998).

1.4 RAZLOGI ZA POSEBNO OBDAVČITEV FINANČNIH INSTITUCIJ

Finančne institucije zaradi svoje posebnosti potrebujejo posebno obdavčitev, le ta pa se izvaja zaradi treh bistvenih razlogov:

- zbiranje javnofinančnih prihodkov;
- zbiranje sredstev za reševanje finančnega sektorja v času prihodnjih kriz;
- kot instrument za preprečevanje špekulativnega obnašanja.

Finančne institucije se od nefinančnih podjetij ločijo predvsem v sestavi bilance. Na svoji aktivni imajo predvsem finančno premoženje, na pasivi pa dolgove. Ravno zaradi te značilnosti so finančne institucije privlačne za države, da na njihove posamezne dele uvedejo dodatni davek, s katerim si bodo dodatno napolnile javnofinančne prihodke. Tako so lahko finančne institucije dodatno obdavčene in sicer z davkom na bilančno vsoto, z davkom na transakcije in z davkom na finančno dejavnost. Uvedba davka na transakcije pa ima še eno prednost, in sicer, da z njim skušajo zmanjšati kratkoročno trgovanje z vrednostnimi papirji in izvedenimi finančnimi instrumenti (Europa, 2010).

Po mnenju Evropske komisije, naj bi bil finančni sektor glavni vzrok za finančno krizo. V zadnjih letih je prejemal znatno državno podporo. Zato bi moral, po mnenju Komisije, ustrezno prispevati k stroškom gospodarske krize in krepiti javne finance. Iz istega vzroka naj bi morale finančne institucije s pomočjo obnovitvenih skladov zbirati sredstva v t.i. sklade, ki bi bili namenjeni za reševanje in obnovo bank v času prihodnjih gospodarskih in finančnih kriz. Kljub novim dodatnim davkom na finančni sektor, le ta po mnenju Komisije ni preveč obdavčen, saj so finančne storitve v EU oproščene plačila davka na dodano vrednost (Europa, 2010).

S pomočjo nadzora finančnega trga, kot tudi z obdavčitvijo finančnega sektorja, naj bi država preprečevala špekulantom (kateri so glavni krivci za nastalo preteklo krizo), da bi špekulirali z delnicami in da bi banke in ostali finančni sektor pridobivali ogromne dobičke in razdeljevali nagrade med svoje zaposlene.

2. OBDAVČITEV FINANČNIH INSTITUCIJ V REPUBLIKI SLOVENIJI

2.1 PREDSTAVITEV POJMA O OBDAVČITVI

Običajna definicija davka je, da je to obvezna dajatev, ki jo plačujejo davčni subjekti (pravne in fizične osebe) državi ali njenim enotam. To so obvezni transferji državi, v zameno za katere davčni subjekti ne prejema nikakršnih neposrednih sredstev ali dobav. Država v zameno zagotavlja dobrine ali storitve vsem državljanom ali manjši skupini, v odvisnosti od njene splošne ekonomske in socialne politike (Jerman & Odar, 2008, str. 17). Jones (2000, str. 4)

podaja še preprostejšo definicijo, in sicer, da je davek plačilo, namenjeno za pokrivanje stroškov delovanja države.

2.2 DAVEK NA DODANO VREDNOST (DDV)

Davčni zavezanci za davek na dodano vrednost so v Slovenji vse osebe, ki delujejo (Davčna uprava republike Slovenije, 2011):

- neodvisno in samostojno;
- opravljajo kjer koli katero koli ekonomsko dejavnost;
- opravljajo ekonomsko dejavnost ne glede na to, ali ustvarjajo dobiček ali ne.

Predpisani sta dve davčni stopnji DDV, splošna (20 %) in nižja (8,5 %). Finančne institucije, ki opravljajo finančne storitve so v skladu s Šesto smernico Evropske Unije, sprejete 17. maja 1977, oproščene plačila davka na dodano vrednost, z možnostjo državam članicam, da dovolijo obdavčitev teh storitev.

Zakon o davku na dodano vrednost (Ur.l. RS, št. 13/2011-UPB3, 18/2011, 78/2011, v nadaljevanju ZDDV-1) v 44. členu, v 1. in 4. točki, določa, da so v Sloveniji finančne storitve oproščene plačila DDV. V prilogi 3 si lahko podrobno ogledate 1. in 4. točko 44. člena ZDDV-1.

2.3 DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

V Republiki Slovenji je z Zakonom davka od dohodka pravnih oseb (Ur.l. RS, št 117/2006, 90/2007, 56/2008, 76/2008, 92/2008, 5/2009, 96/2009, 43/2010, 59/2011, v nadaljevanju ZDDPO-2) določena obveznost plačila davka z 20 % stopnjo od dohodka pravnih oseb za vse pravne osebe, prav tako tudi finančne institucije, razen izrecno navedenih, katerim se obračuna posebna 0 % stopnja davka na dohodek. To so sledeče (Ur.l. RS, št 117/2006, 90/2007, 56/2008, 76/2008, 92/2008, 5/2009, 96/2009, 43/2010, 59/2011):

- investicijski skladi, ki so ustanovljeni po zakonu, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje, če do 30. novembra tekočega obdobja razdelijo najmanj 90 odstotkov poslovnega dobička prejšnjega davčnega obdobja;
- pokojninski skladi, ki so ustanovljeni po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- zavarovalnice, ki lahko izvajajo pokojninski načrt v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, od dejavnosti izvajanja pokojninskega načrta, če za ta del dejavnosti sestavijo ločen obračun;
- družbe tveganega kapitala, od dejavnosti izvajanja dopustnih naložb tveganega kapitala, če za ta del dejavnosti sestavijo ločen obračun.

Banke in hranilnice so obdavčene z 20 % davčno stopnjo po ZDDPO-2 (Ur.l. RS, št 117/2006, 90/2007, 56/2008, 76/2008, 92/2008, 5/2009, 96/2009, 43/2010, 59/2011), kateri je bil sprejet s 16.11.2006, uporabljeni pa se je začel s 1.1.2007.

Davčna osnova za omenjen davek je dobiček rezidenta ali poslovne enote nerezidenta (za dejavnost oziroma posle nerezidenta v poslovni enoti ali preko poslovne enote v Sloveniji), ki je ugotovljen kot presežek prihodkov nad odhodki, ki jih določa zakon. Poslovni enoti se lahko prištejejo tudi stroški, ki nastanejo za namene te poslovne enote zunaj Slovenije. Pri določanju prihodkov in odhodkov se upoštevajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida, pri tem pa so izvzeti prihodki iz naslova dividend, in dohodki podobni dividendam, ter dobički iz odsvojitve lastniških deležev (Ur.l. RS, št 117/2006, 90/2007, 56/2008, 76/2008, 92/2008, 5/2009, 96/2009, 43/2010, 59/2011).

2.4 SPECIFIČNI DAVKI NA FINANČNE INSTITUCIJE

2.4.1 Davek na transakcije

Davek na finančne transakcije bi lahko odločilno vplival na obnašanje finančnih institucij z zmanjšanjem števila kratkoročnih finančnih transakcij, ki so najpogosteje zelo tvegane. Z davkom na finančne transakcije naj bi dosegli več ciljev: ublažili neproduktivnost finančnih trgov z zmanjšanjem špekulacij in nihanj ter hkrati napolnili državno blagajno (Uradni list Evropske unije, 2011).

Davek na transakcije poznamo že iz preteklosti. Kot prvi je predlagal davek na transakcije z vrednostnimi papirji John Maynard Keynes leta 1936, da bi se zmanjšale destabilizirajoče špekulacije z delnicami in okrepili dolgoročni temelji za cene delnic. V 70-ih letih je James Tobin predlagal davek na valutne transakcije t.i. Tobinov davek, da bi se zmanjšale destabilizirajoče špekulacije z valutami. Tobin je želel upočasniti finančne trge in jih povezati z realnim gospodarstvom ter okrepiti vlogo monetarne politike. Vendar je ta davek veljal le za promptne devizne posle in sicer z 0,5 % davčno stopnjo, ki trenutno danes predstavljajo le 10 % vseh svetovnih transakcij (Uradni list Evropske unije, 2011).

Med finančno krizo leta 2008 se je zopet pojavila ideja o tem davku, vendar tokrat ne samo za devizne, temveč za vse finančne transakcije. Davek bi moral biti omejen na transakcije med finančnimi institucijami. Po mnenju Evropsko ekonomsko-socialnega odbora (v nadaljevanju EESO) bi glavni cilj morala biti sprememba sedanjega načina obnašanja finančnega sektorja z zmanjšanjem kratkoročnih špekulativnih finančnih transakcij. Kratkoročne transakcije predstavljajo glavnino povečanja dejavnosti finančnega sektorja v prvem desetletju 21. stoletja. Finančni sektor mora ponovno prevzeti svojo trajno odgovornost za realno gospodarstvo. Finančni sektor ne obstaja zavoljo samega sebe, temveč je namenjen tudi doseganju drugih gospodarskih ciljev. Na primer, učinkovit finančni sektor prihranke usmerja na najboljše možni način v naložbe v realnem gospodarstvu (Uradni list Evropske unije, 2011).

Davek na finančne transakcije bi precej zmanjšal kratkoročno trgovanje z vrednostnimi papirji in izvedenimi finančnimi instrumenti, hkrati pa bi s tem znižal tudi dobičke v finančnem sektorju,

kar bi lahko privedlo do nižjih nagrad, pa tudi do zmanjšanja davčnih prihodkov od dobička. Tradicionalnega bančništva, ki se ukvarja s posojili podjetjem in gospodinjstvom, financiranimi iz denarnih vlog, in ustvarja svoj dobiček iz razlike v obrestnih merah, to ne bo prizadelo. S tem bi ta vrsta bančnih poslov, ki prihranke na najboljši možni način razporeja za naložbe, spet postala glavni namen finančnega sektorja. Drugi cilj davka na finančne transakcije je zbiranje javnih prihodkov. Ta novi vir sredstev bi lahko uporabili predvsem za financiranje sklada za poravnave ali jamstva, iz katerega naj bi se krili stroški prihodnjih bančnih kriz (Uradni list Evropske unije, 2011).

Kljub tem prednostim pa ima davek na transakcije tudi določene pomanjkljivosti, ki so podrobno opisani v poglavju 3.3.

2.4.2 Davek na bilančno vsoto

Davek na bilančno vsoto bank in hranilnic je bil v Sloveniji sprejet z 18.12.1997 z Zakonom o posebnem davku na bilančno vsoto bank in hranilnic (Ur.l. RS, št.87/1997, 87/1997, 84/1998, 40/1999 Skl. US: U-I-91/98, 61/1999 Odl. US: U-I-91/98, 83/2004-ZPVZPDBH, 21/2006 Odl. US: U-I-32/04-10, v nadaljevanju ZPDVBH). Davčni zavezanci za omenjen davek so bile vse banke in hranilnice. Gre za davek v določenem odstotku na celotno aktivo. Osnova za davek zagotavlja določeno obremenitev bank glede na obseg premoženja, s tem, da z namenom poenostavitve ni upoštevano izven-bilančno poslovanje. Davek se lahko zmanjšuje zaradi olajšave v obliki zmanjšanja davka, ki ima stimulativen namen zagotavljanja kreditiranja nefinančnega sektorja. Namen takratnega davka je bilo plasiranje tolarskih sredstev v realni sektor in posredno k znižanju obrestne marže. Banke so si več let prizadevale za odpravo tedanje obdavčitve, dokler ni bila leta 2004 ta obdavčitev dokončno ukinjena z Zakonom o prenehanju veljavnosti Zakona o posebnem davku na bilančno vsoto bank in hranilnic (Ur.l. RS, št. 83/2004 ZPVZPDBH).

Zamisel o obdavčitvi bilančne vsote je v Sloveniji trenutno zopet aktualna in izvira iz Evropske Unije. Po pojasnilih ministra za finance, Franca Križaniča, naj bi z uvedbo davka na bilančno vsoto bank in hranilnic ukrepali pri sanaciji posledic finančne in gospodarske krize, s katerim bi prisilili banke k večjemu obsegu posojil za gospodarstvo. Cilj predloga naj bi bila kompenzacija državi za nudenje systemske podpore bančnemu sistemu v času finančnih kriz in spodbujanju bank k zagotavljanju večje in strukturno ustrežnejše ponudbe posojil gospodarstvu (Fidermuc, 2011).

Vendar posamezniki vidijo v tem davku veliko priložnost za zlorabo namena davka. V Banki Slovenije menijo, da bi strošek, ki ga bodo imele s tem davkom, lahko prevalile na potrošnike. In sicer bi zaradi manjših dobičkov, bi zvišali obrestne mere ali podražili storitve in tako bi ceno na koncu posredno plačale stranke oziroma končni potrošniki. To pa bi pripeljalo ravno do težave, katere se boji Mednarodni denarni sklad in sicer, da bi tu najbolj trpeli potrošniki. (Košak, 2010).

Na predlog Evropske Komisije je Slovenija 13.7.2011 sprejela davek na bilančno vsoto bank. Zakon o davku na bilančno vsoto bank (Ur.l. RS, št. 59/2011, v nadaljevanju ZDBVB) se je začel uporabljati s 1.8.2011.

Po izračunih ministrstva Križaniča, v katere je vključilo 25 bank, bi morale 14 bank in hranilnic (te predstavljajo 80 % skupne bilančne vsote) plačati 8,8 milijona evrov davka, ker pa bi banke najbrž povečale posojila gospodarstvu, bi država tako pridobila le okoli 3 milijone evrov. (Fidermuc, 2011).

3. UREDITEV PO SVETU

3.1 TRENUTNA OBDAVČITEV V EVROPSKI UNIJI

3.1.1 Davek na dodano vrednost v EU-27

Trenutno v Evropski Uniji velja zakonodaja v skladu s Šesto smernico EU, ki določa oprostitev davka na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV) za vse finančne storitve in zavarovanja, kar pomeni, da finančne institucije ne zaračunavajo davka na dobavo finančnih storitev za domače potrošnike in gospodarske družbe. Vendar pa plačujejo davek na svoje dohodke iz doseženega obdavčljivega prometa pri upoštevanju izvzete dobave (Kovač, 2008, str. 301). Šesta smernica, z dne 17. Maja 1977, poleg oprostitve plačila DDV za finančnih storitev, določa tudi možnost za njihovo obdavčitev, s katero razpolagajo države članic same. Pri vseh državah EU-27 lahko zasledimo oprostitev plačila DDV za finančne storitve. Izjema sta le Estonija in Lihtenštajn. To lahko bolj pregledno vidimo v prilogi 5 (Komisija Evropskih skupnosti, 2006).

3.1.2 Davek od dohodka pravnih oseb v EU-27

Posledice finančne in gospodarske krize so opazne tudi na podlagi količine pobranih davkov od dohodka pravnih oseb (v nadaljevanju DDPO). V letu 2009, ko je bila kriza v največjem razmahu, je v večina držav članic EU-27 opazno zmanjšanje DDPO, glede na leto 2008. Izjema sta le Švedska, Luksemburg in Malta. Na Švedskem se je DDPO povečal za 0,1 % BDP, v Luksemburgu za 0,4 % BDP, medtem ko je DDPO na Malti v omenjenem obdobju stagniral. Ti podatki so vidni v tabeli 3 v prilogi 6, kjer je predstavljeno 12³ držav članic EU-27. V Sloveniji je med letom 2008 in 2009 DDPO padel za 0,7 % BDP (Evropska Komisija, 2011).

V tabeli 4 v prilogi 7 je prikazana količina pobranega DDPO v EU-27 v letu 2009 izražena v % BDP. Prvo in drugo mesto sta zasedla Malta z 6,7 % BDP in Ciper z 6,5 % BDP. Najmanj pa je

³ Predstavljene so države z največjo, najmanjšo in srednjo količino DDPO (v % BDP) v EU-27.

zbrala Nemčija (0,7 % BDP) in Francija (1,3 % BDP). Sloveniji je bilo dodeljeno 24. mesto z 1,8 % BDP. Po teh podatkih lahko sklepamo, da je količina DDPO glede na BDP (v %) bila največja na Malti in v Cipru, kjer so posledice krize najmanj prizadele to obdavčitev, medtem ko je največji padec DDPO v % BDP v Franciji (- 1,5 % BDP). Slovenije, z -0,7 % BDP, strmi bolj k državam, kjer so posledice krize bolj razvidne na spremembi DDPO (Evropska Komisija, 2011).

Vendar te številke, katere sem omenjala v prejšnjem odstavku, prikazujejo le DDPO izraženega v % BDP v letu 2009. Države lažje primerjamo med seboj v količini pobranega dohodka z DDPO, kar pa je prikazano v prilogi 7 v tabeli 4. Četrty stolpec omenjene tabele prikazuje količino dohodka pobranega z DDPO v posameznih državah. Zdaleč največ dohodka s tem davkom pobere Velika Britanija (43.695 milijon €). Sledijo ji Španija (24.244 milijon €), Francija (24.040 milijon €) in Nemčija (16.380 milijon €). Najmanj dohodka pa zberejo Latvija (256 milijon €) in Malta (391 milijon €). Slovenija je v letu 2009 z DDPO zbrala 652 milijona € (Evropska Komisija, 2011).

3.1.3 Davek na finančne transakcije v EU-27

EU se odloča o vpeljavi davka na finančne transakcije. Davek na finančne transakcije bi bil progresivne narave. Davek na finančne transakcije bi moral veljati za čim več primerov, po možnosti tako za transakcije na nacionalnih trgih kot za mednarodne menjave. EESO za globalni sistem priporoča nizko davčno stopnjo 0,05 %. Za evropski sistem bi bila priporočljiva še nižja stopnja, da bi preprečili izkrivljanje delovanja finančnega trga. Če bi davek na finančne transakcije veljal samo v Veliki Britaniji, naj bi po tej študiji z davki zbrali skoraj 7 % britanskega BDP. Nemčiji, ki je po obsegu teh finančnih transakcij na drugem mestu med državami članicami EU, naj bi prinesel malo več kot 1 % BDP. Če bi bil vpeljan v celotni Evropi, bi z njim dosegli približno 1,5 % BDP-ja; pri čemer bi večina prihodkov nastala na britanskem finančnem trgu. Če bi veljal po vsem svetu, bi z njim dosegli približno 1,2 % svetovnega BDP (Uradni list Evropske unije, 2011).

Priloga št. 8 prikazuje oceno obdavčitve finančnih transakcij (če bi bil ta zakon sprejet v vseh državah EU-27) za nekatere borze v EU-27. Predstavljena je obdavčitev delnic in obveznic (brez izvedenih finančnih instrumentov), ki bi v letu 2008 zbrala približno 18 milijard €. Na podlagi rezultatov lahko sklepamo, da bi zdaleč največ dohodka, pobranega z davkom na trgovanje z delnicami, zbrala Velika Britanija (3.411 milijonov €), sledila bi ji Nemčija (2.545 milijonov €). Največ prihodka pobranega z obdavčitvijo trgovanja z obveznicami bi zbrala Španija (3.255 milijonov €), takoj za njo Velika Britanija (3.126 milijonov €). V Sloveniji bi bile te številke zelo majhne v primerjavi z večjimi državami z velikimi finančnimi centri. Slovenija bi v letu 2008 z davkom na trgovanje z delnicami zbrala le približno 1 milijon €, medtem ko z davkom na obveznice manj kot 1 milijon € (Delovni list Evropske komisije, 2010).

Julija 2011 je Evropska Komisija predstavila osnutek novega finančnega okvira 2014-2020, v katerem je vključen davek na finančne transakcije. Uvedbi davka na finančne transakcije najbolj nasprotuje Velika Britanija, predvsem zaradi njenega učinka na status Londona kot enega

vodilnih svetovnih finančnih središč, medtem ko do julija 2011 Slovenija še ni sprejela dokončnega stališča (Jenko, 2011).

3.1.4 Davek na bilančno vsoto v EU-27

Na junijskem srečanju Evropskega Sveta leta 2010 je bila ena izmed delovnih predpostavk sistemska uvedba davka in dajatev v EU, pri čemer niso določili roka uvedbe. Do marca 2011 je osem držav članic uvedlo dajatve na banke v ožjem smislu (Nemčija, Francija, Latvija, Madžarska, Avstrija, Portugalska, Švedska in Velika Britanija). V državah članic je omenjeni pristop o uvedbi dajatev na banke bolj priljubljen od davka na bančne transakcije. Dajatve bank, ki so bile uvedene v državah članic EU do marca 2011 so prikazane v tabeli 7 v prilogi 10 (Finančna resolucijska ureditev za okrepitev finančne stabilnosti: bančne dajatve, resolucijski skladi in depozitno zjamčeni sistem, 2011).

Cilj davka je povečati posojilno dejavnost bank, tako da več davka plačajo banke, ki imajo več premoženja v finančnih instrumentih. V Nemčiji znaša davek za kreditne institucije od 0,02 do 0,04 odstotka od osnove, ki je vezana na bilančno vsoto, zmanjšano za obvezni kapital in depozite, ter na vrednost izvedenih finančnih instrumentov (Kenda, Lipnik & Weiss, 2011).

Sprva se je tudi Slovenija odločala o sprejemu davka na bilančno vsoto za svoje finančne institucije. Nato pa je 13. julija 2011 sprejela nov zakon, in sicer, Zakon o davku na bilančno vsoto bank, katerega je začela uporabljati z avgustom 2011 (Ur.l. RS, št. 59/2011).

3.1.5 Davek na finančno dejavnost v EU-27

Davek na finančno dejavnost (angl. *financial activities tax* – v nadaljevanju FAT), je davek na dobiček in plačila, ki se nanašajo na vse dejavnosti podjetja finančnega sektorja. Davek se lahko obračuna na celotni dobiček in plače (angl. *addition-method FAT*; t.i. FAT1) ali pa posebej na ciljne gospodarske najemnine (angl. *rent-taxing FAT*; t.i. FAT2) oziroma na dobičke pridobljene preko tveganih dejavnosti (angl. *risk taxing FAT*; t.i. FAT3). Evropska komisija meni, da bi bilo potrebno uvesti davek na finančne dejavnosti, s pomočjo katerega bi obdavčili družbo in ne vsakega posameznika skozi finančne transakcije, kot je to vidno pri davku na finančne transakcije. Po mnenju Evropske Komisije je ta davek najboljši instrument obdavčitev finančnega sektorja sedanjega časa (Delovni list Evropske Komisije, 2010).

Kljub temu, da ta davek še ni uveden, lahko prikažemo približno količino prihodka, ki bi ga ta obdavčitev prispevala. Mednarodni denarni sklad poroča, na podlagi statistik⁴, količino prihodkov, ki bi jo pridobili s pomočjo nove obdavčitve. Količina prihodka je odvisna tudi od vrste tega davka (ali gre za FAT1, FAT2 ali FAT3). Davčna osnova za FAT1 naj bi se gibala na Švedskem okoli 2,5 % BDP, na Irskem 8,4 % BDP, medtem ko bi se v Luksemburgu povzpela

⁴ Vzorec raziskave predstavlja 15 držav članic EU, ki predstavljajo 91 % BDP EU-27. Na podlagi vzorca so posplošili za vseh 27 držav članic.

do 23,2 % BDP. Osnova za FAT2 in FAT3 bi se povprečno gibala med 1,78 % in 0,79 % BDP. Po ocenah raziskave naj bi v EU s pomočjo FAT zbrali kar precejšnje vsoto javnofinančnih prihodkov (s FAT1 25,9 milijard €, s FAT2 11,1 milijard € in s FAT3 4,9 milijard €). Obdavčitev po posameznih državah EU-27 je predstavljena v prilogi št. 6 (Delovni list Evropske Komisije, 2010).

Po ocenah raziskave bi največji prihodek pobran s FAT 1 prispevala Velika Britanija (21,3 % celotnega prihodka EU-27), Nemčija (17,3 %), Francija (12,4 %) in Italija (10,9 %). Najmanj pa bi prispevala Malta, Ciper, pribaltske države, Bolgarija in Slovenija. Njihovi prispevki bi bili manjši od 0,3 % prihodka FAT 1 EU (Delovni list Evropske Komisije, 2010).

S pomočjo FAT 2 bi največ denarja pobrali v Veliki Britaniji (22 %), Nemčiji (16,8 %), Italiji (11,3 %) in Španiji (8,3 %). Manj kot 0,3 % celotnega dohodka EU pobranega s FAT 2 bi prispevale pribaltske države, Malta, Ciper, Bolgarija in Slovenija (Delovni list Evropske Komisije, 2010).

S pomočjo FAT 3 bi največji del prihodka pridobili v Nemčiji (19,4 %), Franciji (15,1 %), Veliki Britaniji (14,1 %) in Italiji (12,2 %). Tudi tu bi najmanj prispevale iste države kot pri FAT 1 in FAT 2 (Delovni list Evropske Komisije, 2010).

3.2 TRENUTNA OBDAVČITEV V DRŽAVAH G-20

Finančne institucije niso le predmet splošnega obdavčenja, ampak so v številnih državah članic G-20 (7 najbolj razvitih držav, Rusija, ter 12 najhitreje rastočih gospodarstev⁵) prisotne tudi druge specifične obdavčitve. Glede na to, da je sedaj ravno obdobje po nastali finančni krizi, ki je pustila posamezne posledice, se v državah zaznavajo številne obdavčitve na finančne transakcije in dohodke, ki pa marsikdaj le malo pripomorejo k povečanju prihodkov in oslabljeni gospodarski rasti (Final report for the G-20, 2010; Čarobna paličica v roke šibkejšim, 2011).

Velik del dohodka, ki so ga prejeli s pobranimi davki od dohodka pravnih oseb, je pred časom krize prispeval bančni sektor (ti podatki so vidni v Tabeli v Prilogi 4): približno eno četrtino vseh prihodkov pobranih od davka od dohodka pravnih oseb je prispeval bančni sektor v Kanadi, Italiji in Turčiji; približno petina v Avstraliji, Franciji, VB in ZDA. Ti podatki so razvidni iz začetka časa krize, vendar zaradi obsežne davčne izgube, ki v najbolj prizadetih državah znaša več kot 10 milijard \$, obstaja možnost, da se bo v prihodnjih letih občutno zmanjšalo plačilo davka od dohodka pravnih oseb, kot je v prilogi 4 v tabeli 1 razviden padec DDPO za Nemčijo, Veliko Britanijo, Francijo in Italijo⁶. Med večje finančne prihodke spada naraščajoča taksa v Veliki Britaniji, davki na bančna plačila v Argentini, davek na bančne in zavarovalniške transakcije v Turčiji in davek na večje transakcije v Braziliji (Final report for the G-20, 2010).

⁵ Podroben opis skupine držav G – 20 je opisan v prilogi 1.

⁶ Padec je opazen v obdobju med letom 2008 in 2009.

Drugi pomembni davki na finančni sektor v državah G-20 (Final report for the G-20, 2010):

- Argentina - prejemi in izdatki na tekoče račune so obdavčeni že od leta 2001. To je sprožilo bistveno večje povečanje javno-finančnih prihodkov kot davek od dohodka pravnih oseb na finančni sektor, medtem ko so se skozi obdobje 2006-2009 povišali za približno pol manj kot davek na dohodek pravnih oseb na celoten sektor;
- Brazilija – do konca leta 2007, je Brazilija obračunavala davek na bančna pačila (angl. *bank debit tax*) t.i. začasni prispevek na finančne transakcije (angl. *the provisional Contribution on Financial Transaction*), ki je povečal dohodek v trikratni vrednosti davka od dohodka pravnih oseb finančnih družb. To je bilo nadomeščeno preko višje stopnje na finančne družbe (s 15 % stopnjo, namesto splošno 9 % stopnjo) ter s povečanjem davka na finančne transakcije. Za leto 2008 sta ta dva davka predstavljala približno trikratni dohodek pridobljen s davkom od dohodka pravnih oseb finančnih institucij v Braziliji;
- Turčija - davek na bančne in zavarovalniške transakcije pade na vse transakcije bank in zavarovalnic. To predstavlja približno toliko dohodka kot davek od dohodka pravnih oseb na finančne institucije oz. približno 2 % celotnega davčnega prihodka. Poleg tega je na finančno družbo uvedeno zbiranja sredstev podpornega sklada (angl. *Resource Utilization Support Fund*), ki predstavlja približno tri četrtine več kot davek od dohodka pravnih oseb finančnih institucij.

Veliko držav je poročalo o pomembnem delu pridobljenega dohodka od DDV na finančni sektor. Npr. v Avstraliji predstavlja dohodek od DDV, pobranega preko finančnega sektorja približno 12 %, v Kanadi 6,5 % in 7 % v Mehiki. Te dohodke odražajo tako DDV na pristojbine izračunane na eni osnovi, ki temeljijo na finančnih storitvah ter DDV plačan na vloženi kapital (Final report for the G-20, 2010).

3.3 PROBLEMI TRENUTNE OBDAVČITVE

Pri problemu trenutne obdavčitve bi izpostavila predvsem pomanjkljivosti davka na finančne transakcije. Zaradi nedavne krize, se je pojavilo zanimanje o ponovni uvedbi splošnega davka na finančne transakcije, v države, kjer trenutno tega še ne izvajajo. V večina držav G-20 trenutno zasledimo obdavčitev posameznih finančnih transakcij, kot npr. je širša pokritost obdavčitve zaznana v Argentini, kjer obdavčijo vplačila in izplačila iz tekočega računa kot tudi v Turčiji, kjer obdavčijo vse prihodke bank in zavarovalnic. V Veliki Britaniji zasledimo davek na finančne transakcije, kot je 0,5 % taksa (angl. *stamp-duty*) na lokalno-registrirane delnice. Vendar pa ima omenjen davek vrsto slabosti. Nezaželeni učinki pri davku na finančne transakcije pa se pojavijo tako v izvajanju kot zadostni pravni podlagi za praktično izvajanje pri vsaj nekaterih oblikah davka na finančne transakcije, ki se osredotočajo na osrednje vprašanje, ali je takšen davek zaželen pri načelih. Prvotno breme davka na finančne transakcij bi v veliki meri padlo na uporabnike finančnih storitev (podjetja, posamezniki) in ne, kot se zdi samoumevno, na plače v finančnih institucijah. Posledica prenesenega (večjega dela) bremena na potrošnika finančnih storitev bi se kazala v zmanjšanju varčevanja, višjih stroškov zadolževanja in povečanih končnih stroških storitev (Final report for the G-20, 2010).

Leta način financiranja za obnovo gospodarstva ni najbolj učinkovit, saj obseg transakcij ni dober približek stroškov, ki so zaradi tega pridobljeni. Prav tako se ne osredotoča na ključne vire finančne nestabilnosti. Davek na finančne transakcije ne cilja na katerokoli od ključnih lastnosti (velikost institucije, povezanost, zamenljivost), katere povzročajo sistemsko tveganje. Največja slabost davka na finančne transakcije je, da cena finančnih transakcij posredno vpliva na cene nefinančnih produktov (Final report for the G-20, 2010).

Alternativna možnost za davek na finančne transakcije, je davek na finančno dejavnost, ki bi veljal za vse dobičke in nagrade, kot to lahko že zasledimo v Franciji in Italiji. To je preprost način obdavčevanja finančnih dejavnosti. Najpomembnejša razlika med tema dvema davkoma je v tem, da bi davek na finančno dejavnost veljal za vse dejavnosti brez razlikovanja med kratkoročnimi in dolgoročnimi transakcijami. To je zgolj eden od načinov za povečanje davčnih prispevkov bank (Questions and answers: Financial Sector Taxation, 2011).

4. ALTERNATIVNI DAVKI V LUČI POMENA ZA GOSPODARSKO OKREVANJE

Ker splošni fiskalni sistem finančnih institucij nepopoln oziroma pomanjkljiv, so tako v državah G-20 kot tudi v EU na zasedanjih določili, da bodo države izpopolnile fiskalni sistem in s tem poskušale rešiti nastalo situacijo, zato so predlagale nove alternativne davke oz. ukrepe glede sprejetja posameznih davkov in prispevkov po posameznih državah.

Finančna kriza je zahtevala od veliko vlad držav G-20, da zagotovijo obsežne podpore za svoje finančne sektorje, še posebno v naprednih državah. Ukrepi vsebujejo dokapitalizacijo, nakup sredstev in varnostnih sistemov, garancij, zagotavljanja likvidnosti in drugih podpor s strani Centralne banke in razširjanja obsega zavarovalnih vlog. Glede na izvor je kriza prizadela veliko bolj že razvite države, kot tiste, ki so še v postopku razvoja. Razvite države se poskušajo soočiti z nastalo situacijo. Za obdobje 2008-2015 predvidevajo povečanje BDP v povprečju za skoraj 40 odstotnih točk. To povečanje je namreč v veliki meri povezano z ukrepi, s katerimi naj bi se izvlekle iz nastale škode, med katere sodijo tudi reforme na davčnem področju. Središče državne pozornosti se sedaj širi od izterjave za pokritje neposrednih fiskalnih stroškov nastalih med krizo, na zmanjšanje in odpravljanje stroškov za prihodnje finančne neuspehe in krize (Final report for the G-20, 2010).

Pri uvajanju novih ukrepov za pospešitev gospodarske rasti, s pomočjo obdavčljivih dejavnikov moramo upoštevati razlike pri nacionalnih finančnih strukturah, priznati nacionalno suverenost in morebitno medsebojno korist za kolektivno delovanje. Novi ukrepi morajo biti takoj izvedljivi preko različnih finančnih institucij. Izogibati se je potrebno možnosti nastanka arbitražnega davka. Razumljivo je, da imajo posamezne države različne prednostne naloge in izkušnje, katere so pridobile skozi krizo. Kljub temu pa so vseeno vsa gospodarstva ranljiva na napake in sistemske krize. Davčna stopnja je na začetku lahko enaka za vse države, kasneje pa se mora

prilagoditi tveganju. Tveganju, prilagojena stopnja, bi se za reševanje prispevkov lahko oblikovala k sistemskemu tveganju. V idealnem primeru, naj bi se ta delež razlikoval glede na velikost sistema oz. zunanjih eksternalij (Final report for the G-20, 2010).

S pojmom obnovitvenega okvirja bi poimenovali skupino oslabljenih institucij v večini držav, v katerih finančne institucije zaradi svoje finančne nestabilnosti potrebujejo pomoč. Cilj bi bil, da države stabilizirajo nestabilne institucije in ocenijo njihova resnična stanja. Medtem ko likvidnostna podpora ne bi bila namenjena za obnovo sistema. Takšna podpora je običajno na voljo delujočim institucijam in ni mišljena, da bi popravila solventnostne težave. Od solventnih institucij, ki se soočajo z likvidnostnimi težavami, se pričakuje, da zaprosijo centralno banko za likvidnostno podporo, le pod pogojem, da imajo ustrezno zavarovanje (Final report for the G-20, 2010).

V nadaljevanju bom prikazala relativne ukrepe glede sprejetja posameznih davkov in prispevkov po posameznih državah, ki so bile nedavno sprejete oz. le predlagane in bodo pripomogle k obnovi gospodarstva.

4.2.1 Ukrep št. 1: Uvedba bančno resolucijskega sklada in dajatev v EU

Evropska Komisija je predlagala povezavo bank EU preko resolucijskega sklada. V maju 2010 je bila predlagana povezava nacionalnih skladov za vse banke in investicijske družbe EU, ki delujejo v okviru usklajenega okvira.

Sredstva sklada so namenjena, da olajšajo reševanje institucijskih težav skozi okvir prenovljenega kriznega upravljanja. Skladi niso namenjeni, da bi jih uporabljali pri zagotavljanju zavarovanja pred propadom oz. za reševanje (angl. *to bailout*) neuspešnih bank. Namenjene so kot del okvira kriznega upravljanja, ki zajema (Final report for the G-20, 2010, str. 45):

- preventivne ukrepe (kot je npr. oceno tveganja, priprava načrtov za obnovo);
- zgodnje intervencijske ukrepe (izvajanje načrtov obnove);
- uporaba bančnih obnovitvenih sredstev začasnih bank, delni prenos sredstev in obveznosti, (ločitev med dobrimi in slabimi bankami);
- likvidacijo (izključitev vseh oziroma del oslabljenih institucij).

Bančno obnovitvena sredstva se bodo financirala predhodno (angl. *ex.ante*) oziroma z drugimi besedami, dajatve finančnih institucij bodo namenjene za obnovo teh institucij v času prihodnjih finančnih kriz (Final report for the G-20, 2010, str. 46).

Evropska komisija kot drugo najboljšo možnost obdavčitve finančnih institucij navaja preusmeritev dajatev k splošnemu državnemu proračunu in ne v obnovitveni sklad. Komisija priznava, da bi tako nekatere države članice lahko našle ustrezno uporabo dajatev, ki bi zmanjšala javni dolg. Gledano na dolgi rok, pa se Evropska komisija boji, da bi neuspeh ustanovljenega obnovitvenega sklada lahko povečal odvisnost finančnega sektorja od javnih sredstev ob nastanku nove krize in okreplil problem moralnega hazarda, ki je povezan z institucijami, katere

so prevelike, da bi lahko propadle (angl. *too-big to fail*). Poleg tega je Komisija priznala, da dajatve, ki se plačujejo v državni proračun, preusmerijo tveganje na druge uporabnike (Final report for the G-20, 2010, 2010, str. 45-46).

4.2.2 Ukrep št. 2: Uvedba davka na bilančno vsoto bank in hranilnic v Sloveniji

Davek na bilančno vsoto dejansko ne sodi med alternativne davke, vendar sem ga kljub temu navedla v tem sklopu, saj je to davčna reforma na področju finančnih institucij, s katero se trenutno spopada Slovenija. Zamisel o obdavčitvi bilančne vsote dejansko izvira iz Evropske Unije in po pojasnilih ministra za finance Franca Križaniča naj bi z uvedbo davka na bilančno vsoto bank in hranilnic ukrepali pri sanaciji posledic finančne in gospodarske krize, s katerim bi prisilili banke k povečanju obsega posojil za gospodarstvo. Cilj predloga naj bi bila kompenzacija državi za nudenje systemske podpore bančnemu sistemu v času finančne kriz in spodbujanju bank k zagotavljanju večje in strukturno ustrežnejše ponudbe posojil gospodarstvu (Fidermuc, 2011).

Zakon o davku na bilančno vsoto bank je bil v Sloveniji sprejet 13. julija 2011, medtem ko je v uporabo stopil z avgustom 2011 (Ur.l. RS, št. 59/2011). Vsem bankam v Republiki Sloveniji se enkrat letno obračuna davek z 0,1 % na njihovo bilančno vsoto. Dohodki pridobljeni s pomočjo tega davka se iztekajo v državni proračun.

4.2.3 Ukrep št. 3: Začasni davek na izplačana plačila v Veliki Britaniji

Od 9 Decembra 2009, je Velika Britanija začela izvajati začasni davek na nagradna izplačila zaposlenih v banki, t.i. bančni davek na izplačana plačila (angl. *Bank Payroll Tax* – v nadaljevanju BPT). Cilj BPT je bil, da bi banke upoštevale svojo kapitalno pozicijo in se ustrezno prilagodile tveganju (Bank payroll Tax, 2011).

BPT se je uporabljal za vse izplačane nagrade, katere so banke plačevale svojim uslužbencem, in so presegale 25 000 £. Davek se je obračunaval v obdobju med 9. decembrom 2009 in 5. aprilom 2010. Nagradna izplačila v obliki določenih vrst delniških opcij niso bile predmet obdavčitve BPT (Davek na izplačana plačila, 2011).

Prvotna napoved za BPT je znašala 550 milijonov £, (kar predstavlja 0,04 % BDP), medtem ko so do Junija 2010 zbrali približno 2 milijona £. Prvotna ocena je očitno domnevala, da bo uvedba davka radikalno omejila nagradna izplačila, oziroma z drugimi besedami, breme davka bi takoj krili (vsaj v veliki meri) zaposleni. Toda dosedanje izkušnje uvedbe davka na nagradna izplačila pa so pokazala ravno obratno in do sedaj niso zadovoljila pričakovanji (Final report for the G-20, 2010, str. 39).

4.2.4 Ukrep št. 4: Trajni davek na nagrade in delniške opcije v Italiji

Italija je uvedla trajni davek na nagrade in delniške opcije plačane managerjem in neodvisnim strokovnjakom, ki delajo v finančnem sektorju. Davek se je začel izvajati s 1. januarjem 2010. Njeni zastavljeni cilji so, da bi omejila uporabo nagrad in delniških opcij. Davek se obračuna z 10% stopnjo na vse nagrade in delniške opcije. Njeno uporabno področje je obširno, saj zajema menedžerje in neodvisne strokovnjake, ki delajo v bankah in drugih finančnih institucijah. Davek se aplicira poleg dohodnine (Final report for the G-20, 2010, str. 40).

Po ocenah naj bi se donos letno znašal okoli 10 milijonov €. Ta ocena je postavljena na podlagi predvidevanja, da bi nagrade in delniška izplačila prejeli le posamezniki z visokimi dohodki (z dohodki nad 100.000€), kateri delajo v finančnem sektorju (Final report for the G-20, 2010, str. 40).

4.2.5 Ukrep št. 5: Začasni davek na nagrade v Franciji

Francija je uvedla začasen davek na nagrade v obračunskem letu 2009 (vključno z obsežnimi nagradami in nagradami podeljenih v obliki delnic ter zajamčenimi nagradami). Davek se plača preko kreditnih institucij in investicijskih družb. V Franciji se pričakuje prihodek od davka na nagrade v višini 360 milijonov €. Prihodki od tega davka so bili na začetku dodeljeni francoskemu skladu za zajamčene vloge (angl. *The French Deposit Guarantee Fund*) (Final report for the G-20, 2010, 2010, str. 39-40).

Davek se izračuna na nagrade, ki presežejo višino 27.500 € in sicer s 50 % stopnjo. Davek je ocenjen na nagrade izplačane finančno-tržnih strokovnjakov, katerih dejavnosti imajo verjetno bistven vpliv na družbeno izpostavljeno tveganje. Področje davkov ne vključuje posredniških dejavnosti, storitev upravljanja premoženja, združitve in prevzeme podjetij (Final report for the G-20, 2010, str. 39-40).

4.2.6 Ukrep št. 6: Uvedba finančnega stabilnostnega sklada na Švedskem

Švedski finančno stabilni sklad je eden od petih instrumentov, ki so na voljo švedski vladi za zaščito finančne stabilnosti. Ostali štirje (nekateri so začasni) vključujejo:

- bančne garancije;
- kapitalske vloške;
- nujno podporo;
- depozitna zavarovanja.

Finančno stabilnostni sklad, kateri je bil uveden leta 2008, upravlja Urad za javni dolg (angl. *National Debt Office*). Financiranje sklada se upravlja preko sledečih shem. Shema zajema depozitne institucije (angl. *deposit taking institution*), ki so registrirane na Švedskem. Lete so omejene na banke poleg tega pa vključujejo še vse tuje podružnice depozitno prevzetih institucij

in lokalne podružnice tujih bank, medtem ko izključujejo tuje hčerinske družbe Švedskih depozitnih institucij (angl. *deposit taking institution*) in lokalne podružnice tujih depozitnih institucij (Final report for the G-20, 2010, str. 44).

Namen sklada je, da bi njegova sredstva dosegla 2,5 % BDP v roku 15 let. Sprva je vlada dodelila javna sredstva za financiranje v višini 0,5 % BDP. Sklad je podprt z neomejenimi državnimi garancijami (angl. *Backstop*). Ker je zasnovan kot nujen ukrep za finančno stabilnost, je sklad podprt s polnim državnim kreditiranjem. V primeru, da sklad izkazuje nezadostno količino sredstev, je Urad za javni dolg pooblaščen za širši dostop do dodatnih državnih sredstev. Sklad naj bi se v letu 2011 združil s skladom zavarovalnih vlog (angl. *insurance fund*). Shema za trenutna bančno podporo velja do leta 2011 (Final report for the G-20, 2010, str. 44).

Finančne institucije, ki so vključene v shemo, morajo izračunati pavšalno takso na del svojih obveznosti. Stopnja takse znaša 0,036 % in se plačuje letno, vendar pa predhodna pravila dopuščajo bankam, da plačajo le 50 % od predpisane mere za leto 2009 in 2010. Osnovna taksa je obvezna za vse obveznosti, razen za:

- lastniški kapital;
- podrejene dolžniške vrednostne papirje (angl. *junior debt securities*), ki so vključeni v kapitalne osnove glede na kapital ustreznih pravil;
- notranji dolg transakcij med podjetji znotraj skupine, ki plačujejo stabilnostno pristojbino;
- povprečje (državnih) zajamčenih obveznosti;

Za takse je predvideno, da bodo od leta 2011 osnovane na podlagi tveganja (Final report for the G-20, 2010, str. 44).

4.2.7 Ukrep št. 7: Bančna dajatev v Nemčiji

Nemška vlada je 31. marca 2010 razgrnila načrte za uvedbo dajatev, ki bodo prilagojene sistemskemu tveganju in novo obnovitveno ureditev za banke in bančne skupine v Nemčiji. Dajatev bodo morale plačevati vse kreditne institucije s sedežem v Nemčiji, torej tudi hranilnice in razne specializirane banke. Plačevanja pa bodo oproščene zavarovalnice in hedge skladi (neke vrste investicijski skladi). Stopnja dajatev bo določena tako, da bo odražala sistemsko tveganje. Sistemsko tveganja bodo določena na podlagi velikosti bančnih obveznosti, z izključitvijo kapitala in depozitov ter njihovo povezanostjo z drugimi finančnimi udeleženci na trgu. Prihodki iz tega naslova, ki naj bi sicer znašali okoli 1 milijarde € letno in se bodo stekali v poseben sklad, iz katerega bodo banke lahko prejele pomoč v času novih finančnih kriz (Nemška vlada sprejela osnutek zakona za uvedbo bančne dajatve, 2011).

Dajatev je potrebno plačevati v sklade za ohranjanje finančne stabilnosti. Finančni nadzorniki bodo imeli razširjena zakonska pooblastila za poseg v banke in sistemski prenos pomembnih delov bank k zasebnemu sektorju tretjih oseb oz. začasne banke (angl. *Bridge bank*) v državni lasti. Namen tega bi bil, da omočijo pravilno postopno zmanjšanje nesistemskih sredstev. Dodatne značilnosti predlaganega resolucijskega sklada (Final report for the G-20, 2010, str. 38):

- resolucijska pooblastila bodo vključevala tudi zmožnost zagotavljanja kapitalskih nalog, garancije in prestrukturiranje, da se bo ohranila vrednost institucije;
- začasna podjetja v državni lasti so lahko prodana privatnemu sektorju ali likvidirana, odvisno od rezultata prestrukturiranja procesa;
- obseg sklada še ni določen.

Skladi in posebni resolucijski režim bo zaupan Zveznemu uradu za finančno-tržno stabilizacijo (angl. *The Federal Agency for Financial-Market Stabilisation* - v nadaljevanju FMSA). FMSA je bil ustanovljen leta 2008 za upravljanje dokapitalizacije in prestrukturiranje oslabljenih finančnih institucij v času finančne krize. FMSA naj bi sedaj za stalno prevzel finančno prestrukturiranje obnovo bančnih institucij v Nemčiji in bo odgovoren za pobiranje dajatev. V Nemčiji se pričakuje, da bodo ti skladi državno zavarovani (Final report for the G-20, 2010, str. 38).

4.2.8 Ukrep št. 8: Nedavno sprejeta pristojbina za finančno krizno odgovornost v ZDA

V ZDA so 14. januarja 2010 napovedali, da bodo poskušali velikim finančnim institucijam⁷ naložiti 0,5 odstotni davek na obveznosti finančnih institucij, da bi s tem poplačali proračunske izdatke, povezane s finančno krizo. Uvedli bi t.i. taksa finančno krizne odgovornosti (angl. *The Financial Crisis Responsibility Fee* – v nadaljevanju pristojbina FCR) (White house, 2010).

V časovnem obdobju od leta 2011 do 2020 naj bi se po ocenah taksa FCR dvignila do 90 bilijonov \$. Urad za proračun (angl. *the Congressional Budget Office* – v nadaljevanju kar CBO) je ocenil, da bodo celotni stroški TARP⁸ znašali približno 99 milijard \$, in poleg še dodatnih 200 milijonov \$ letno za administracijske stroške. Del teh stroškov, 47 milijard \$, je bil namenjen za reševanje oz. obnovo avtomobilske industrije v ZDA, ki ne bodo predmet takse FCR. Skladno z določbo za povračilo stroškov v TARP zakonodajo bo pristojbina ostala v veljavi, vse dokler se TARP v celoti ne izplača. ZDA pričakujejo, da bo približno 60 % takse FRC bilo poplačalo 10 največjih finančnih institucij. Ameriške korporacije bodo obdavčene s FRC pristojbino na podlagi njihovih svetovno okrepljenih t.i. konsolidiranih sredstev, medtem ko bo obdavčitev tujih subjektov potekalo, zgolj na podlagi (njihovih) sredstev ZDA. Pogostost FRC bo odvisna od stopnje konkurence na trgu finančnih produktov. Ker pa bo obdavčen le del finančnih institucij, bo konkurenca za neobdavčene subjekte lahko preprečila njihov potek (obdavčitve) skozi stroške do njihovih strank (White house, 2010).

Ker imajo CBO projekti zelo nizke svoje stopnje, FRC ne bo imel pomembnega gospodarskega vpliva. Prizadete finančne institucije lahko postanejo odvisne od depozitov. Vendar CBO ugotavlja, da bi pristojbine lahko dajale spodbudo obdavčljivim institucijam, da prevzamejo večje tveganje in tako poplačale zmanjšano donosnost. Ugotovitve so tudi pokazale, da se učinek pristojbine zelo razlikuje med trgi in izdelki (Final report for the G-20, 2010, str. 38).

⁷Zavarovane depozitne institucije (angl. *insured depository institution*), bančno holdinška podjetja, varčna holdinška podjetja (angl. *thrift holding company*), zavarovalnice in druge institucije, ki so v lasti zavarovancev depozitnih institucij (angl. *insured depository company*); borzni posrednikov VP z dne 14. januarja 2010, in če podjetje postane katerakoli od teh vrst institucij v kasnejšem času.

⁸*Troubled Asset Relief Program* – sredstva za program problematičnega območja

SKLEP

Glavni vir financiranja države so davki, obvezne dajatve brez neposrednega vračila, ki jih države predpišejo bodisi ekonomskim bodisi drugim subjektom. Pri tem poskušajo najbolj obdavčiti tiste produkcijske faktorje, za katere menijo, da jim bodo prinesli največji izkoristek. Kljub temu da smo že v letu 2011 lahko zaznamo precejšnje škodo, ki jo je povzročila zadnja finančna in gospodarska kriza. Pri obnovi nastale škode si države poskušajo pomagati na vseh področjih, vključno s fiskalno politiko.

V svoji diplomski nalogi sem si zastavila cilj, da bi preučila obdavčitev finančnih institucij, saj države poskušajo z vsakim možnim načinom povečati BDP in si napolniti državno blagajno, k čemur seveda lahko prispevajo tudi obdavčitev le teh institucij. Z obdavčitvijo finančnih institucij si države zbirajo javnofinančne prihodke, preprečujejo špekulacije, ter s pomočjo skladov zbirajo sredstva za prihodnje finančne in gospodarske krize. Največji poudarek sem posvetila obdavčitvi bank.

Medtem ko so finančne institucije v EU-27 izvzete plačila iz DDV, izjema so le Estonija in Lihtenštajn, je na svetovni ravni, za nekatere države dohodek pobran od DDV preko finančnega sektorja zelo pomemben (v Avstriji, Kanadi in Mehiki).

Po raziskavi obdavčitve finančnega sektorja EU-27 sem razbrala, da največ dohodka iz tega naslova pridobi Velika Britanija, sledita pa ji Nemčija in Francija. Omenjene države imajo veliko število finančnih institucij, in sorazmerno s količino teh institucij imajo tudi večjo količino prihodkov, pridobljenih z obdavčitvijo finančnega sektorja. Slovenijo uvrščamo med države, katere zberejo zelo malo s pomočjo teh davkov. Kljub temu se Slovenska vlada zavzema, da bi vpeljala nekatere nove davke, ki jih predlaga Evropska Komisija.

Zelo aktualni davek v zadnjem času je davek na bilančno vsoto, katerega je do sedaj v ožjem smislu uvedlo devet držav članic EU, kot so Nemčija, Francija, Latvija, Madžarska, Avstrija, Portugalska, Švedska, Velika Britanija in Slovenija.

Ustvarjena je skupina G-20, v katero so se države združile z namenom, da bi obnovile svetovno gospodarstvo, reformirale finančni sektor in dvignile življenjsko ravn najrevnejšega prebivalstva. Vsaka država se različno spopada z obdavčitvijo finančnega sektorja, vendar imajo vse isti cilj, in sicer, izboljšanje fiskalnih prihodkov države s pomočjo reform oz. alternativnimi davki na finančne institucije. Na primer, ZDA je sprejela takso za finančno krizno odgovornost, v Nemčiji so uvedli novo bančno dajatev, v Veliki Britaniji davek na izplačila plač, Franciji ter Italiji pa je uveden davek na nagrade. Medtem ko je v Franciji davek na nagrade sprejet začasno, v Italiji ostaja v trajni lasti. Središče državnih pozornosti se sedaj širi od izterjave za pokritje neposrednih fiskalnih stroškov nastalih med krizo, na zmanjšanje in odpravljanje stroškov za prihodnje finančne neuspehe in krize. Ukrepi vsebujejo dokapitalizacijo, nakup sredstev in varnostnih sistemov, garancij, zagotavljanja likvidnosti in drugih podpor s strani CB in razširjanja obsega

zavarovalnih vlog. Pri uvajanju novih ukrepov morajo države upoštevati suverenost in morebitno medsebojno korist za kolektivno delovanje.

Kot ostala gospodarstva se s tem sooča tudi Republika Slovenija. V Sloveniji je bil 13. julija 2011 sprejet nov zakon o davku na bilančno vsoto bank, katerega se je začelo uporabljati z avgustom istega leta. Cilj zakona je kompenzacija državi za nudenje sistemske podpore bančnemu sistemu v času finančne krize in spodbujanju bank k zagotavljanju večje in strukturno ustrežnejše ponudbe posojil gospodarstvu.

Evropska Komisija se odloča o vpeljavi dveh davkov, kot je davek na finančne transakcije in davek na finančno aktivnost. Ker ima davek na transakcije vrsto pomanjkljivosti bi bil po mojem mnenju boljša rešitev davek na finančno dejavnost, ki bi veljal za vse dobičke in nagrade. To je preprost način obdavčevanja finančnih dejavnosti. Najpomembnejša razlika med tema dvema davkoma je v tem, da bi davek na finančno dejavnost veljal za vse dejavnosti brez razlikovanja med kratkoročnimi in dolgoročnimi transakcijami.

Zaradi vloge, ki jo je imel finančni sektor pri nastanku krize, ko so morale vlade reševati finančne institucije, se je razširilo prepričanje, da s tem povezane stroške ne bi smeli nositi državljani ali drugi sektorji. To se vidi iz cilja, da bi se od finančnega sektorja zahtevalo, da k javnemu proračunu pošteno in precej prispeva. Obdavčitev finančnega sektorja bi bila optimalna, če bi dosegli ravnovesje med ustvarjanjem prihodkov z davki in omejitvijo sprejemanja tveganih potez.

LITERATURA IN VIRI

1. *Bank payroll Tax*. Najdeno 13. septembra 2011 na spletnem naslovu <http://www.moorestephens.co.uk/bankpayroll.aspx>
2. Bannock, G., & Manser, W. (1995). *International Dictionary of Finance, (2nd ed.)*. London: The Economist Books.
3. Bratina, B., Jovanovič, J., Drnovšek, G., Radolič, B., & Bratina, M. (2008). *DD – delniška družba s komentarjem: vzorci aktov za njeno delovanje*. Maribor: De Vesta.
4. Čarobna paličica v roke šibkejšim. Najdeno 16. junija 2011 na spletnem naslovu <http://www.zurnal24.si/print/55256>
5. Davčna uprava Republike Slovenije. (b.l). Davek na dodano vrednost. Najdeno 13. junija 2011 na spletnem naslovu http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/davek_na_dodano_vrednost_pojasnila/splosno/#c17476
6. *Davek na izplačana plačila*. Najdeno 13. septembra 2011 na spletnem naslovu <http://www.hmrc.gov.uk/pbr2009/bank-payroll.htm>
7. Delovni list Evropske Komisije (2010, 7. oktober). Obdavčitev finančnega sektorja. Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij. Najdeno 5. septembra na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/sec_2010_1166_en.pdf
8. Downes, J., & Goodman, J. E. (1998). *Dictionary of finance and investment terms. (5th ed.)*. New York: Barron`s Educational Series, Inc.
9. Europa (2010, 7. oktober). Commission outlines vision for taxing the financial sector. Bruselj: Europa. Najdeno 5. septembra 2011 na spletnem naslovu <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/1298&format=HTML&aged=0&language=en&guiLanguage=en>
10. Evropska Komisija (2011). Taxation trends in the European Union - Data for the EU Member States, Iceland and Norway. Najdeno 15. septembra 2011 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/2011/focus_on_the_crisis_en.pdf
11. Fabozzi, F., Modigliani, F., Jones, F. J., & Ferri, M. (2002). *Foundations of Financial Markets and Institutions 3. Izdaja*. Upper Saddle River (N.J.): Prentice Hall.
12. Fidermuc, K. (2011, 22. marec). Vlada namerava z davkom omehčati bančni kreditni krč. *Delo*. Najdeno 13. Junija 2011 na spletnem naslovu <http://www.delo.si/gospodarstvo/makromonitor/vlada-namerava-z-davkom-omehcati-bancni-kreditni-krc.html>
13. Final report for the G-20. (2010). *A fair and substantial contribution by the financial sector*. b.k.: Mednarodni denarni sklad.

14. *Finančna resolucijska ureditev za okrepitev finančne stabilnosti: bančne dajatve, resolucijski skladi in depozitno zajamčeni sistem.* Najdeno 1. avgusta 2011 na spletnem naslovu <https://www.ecb.int/pub/fsr/shared/pdf/ivdfinancialstabilityreview201106en.pdf?2012aafe0a54a4889635d1fcfa9ed43a>
15. Issing, O. (2001). *Monetary Policy in the Euro Area: Strategy and decision making at the European Central Bank.* Cambridge: Cambridge University Press.
16. Jenko, M. (2011, 3. julij). Evropski davek na finančne transakcije: načeloma za, hudič je v podrobnostih. *Delo.* Najdeno 1. avgusta 2011 na spletnem naslovu <http://www.delo.si/gospodarstvo/posel-in-denar/evropski-davek-na-financne-transakcije-naceloma-za-hudic-je-v-podrobnostih.html>
17. Jerman, S., & Odar, M. (2008). *Zakon o davku od dohodka pravnih oseb ZDDPO-2 s komentarjem.* Ljubljana: GV Založba.
18. Jones, M. S. (2000). *Principles of Taxation for Business and Investment Planning.* Boston: Irwin McGraw-Hill.
19. Kenda, A., Lipnik, K., & Weiss M. (2011, 10. junij). Ali se zavedate posledic novih davkov?! *Finance.* Najdeno 25. avgusta 2011 na spletnem naslovu <http://podjetnistvo.finance.si/315072/>
20. Kidwell, D. S., Peterson, R. L., & Blackwell, D. W. (1977). *Financial Institutions, Markets and Money.* (6th ed.) B.k.: The Deyden Press.
21. Komisija Evropskih skupnosti. (2006). VAT Survey Financial Service. Najdeno 12. avgusta 2011 na spletni strani http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/vat_insurance/vat_survey_financial.pdf
22. Košak, K. (2010, 22. april). IMF za svetovno obdavčitev preveč pohlepnih finančnikov. *Planet Siol.net,* Najdeno 18. aprila 2011 na spletni strani http://www.siol.net/novice/gospodarstvo/2010/04/imf_svetovna_obdavcitev_financnikov.aspx
23. Kovač, M. (2008). *Davki od A do Ž.* Ljubljana: Primath.
24. *Mednarodni računovodski standard 39 - Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje.* Najdeno 4. junija 2011 na spletnem naslovu <http://www.racunovodja.com/clanki.asp?clanek=2859>
25. *Nemška vlada sprejela osnutek zakona za uvedbo bančne dajatve.* Najdeno, dne 1. septembra 2011, na <http://kr-og.sta.si/2010/08/nemska-vlada-sprejela-osnutek-zakona-za-vedbo-bancne-dajatve>
26. Novak, S. (2005). *Mesto in vloge vzajemnih skladov med finančnimi posredniki.* Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
27. Prohaska, Z. (1999). *Finančni trgi.* Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
28. *Questions and answers: Financial Sector Taxation.* Najdeno 13. avgusta na spletnem naslovu <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/10/477&format=HTML&aged=0&language=en&guiLanguage=en>

29. Ribnikar, I. (2002). *Medsebojno navzkrižno lastništvo v finančnih institucijah*. Ljubljana: Bančni vestnik.
30. Ribnikar, I. (1999). *Monetarna Ekonomija I. (denar, finančne institucije in denarna politika)*. Ljubljana: Ekonomska politika.
31. Ribnikar, I. (2003). *Monetarna ekonomija I. (Denar, finančne institucije in denarna politika)*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
32. Saunders, A., & Cornett, M. M. (2005). *Financial institutions management: A risk management approach, 5th Edition*. Boston: McGraw-Hill Education.
33. *Strategija denarne politike – denarna analiza*. Najdeno 22. septembra 2011 na spletnem naslovu http://www.ecb.int/ecb/educational/facts/monpol/html/mp_006.sl.html
34. Uradni list Evropske Unije (2011, 11. februar). *Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o davku na finančne transakcije (mnenje na lastno pobudo)*. Bruselj: Uradni list Evropske Unije.
35. Veselinovič, D. (1998). *Opcije in drugi terminski (izvedeni) finančni instrumenti*. Ljubljana: gospodarski vestnik.
36. White house (2010, 14. januar). *President Obama Proposes Financial Crisis Responsibility Fee to Recoup Every Last Penny for American Taxpayers*. Washington: White house. Najdeno 15. septembra 2011 na spletnem naslovu <http://www.whitehouse.gov/the-press-office/president-obama-proposes-financial-crisis-responsibility-fee-recoup-every-last-penn>
37. Zakon o bančništvu (Zban-1). *Uradni list RS*. št. 131/2006, 1/2008, 109/2008, 19/2009, 98/2009, 79/2010, 99/2010-UPB5 (52/2011 popr.), 9/2011-ZPlaSS-B, 35/2011, 59/2011.
38. Zakon o davku na bilančno vsoto bank (ZDBVB). *Uradni list RS* št. 59/2011.
39. Zakon o davku na dodano vrednost (ZDDV-1). *Uradni list RS* št.117/2006, 33/2009, 85/2009, 10/2010-UPB2, 85/2010, 13/2011-UPB3, 18/2011, 78/2011.
40. Zakon o davku od dohodka pravnih oseb (ZDDPO-2). *Uradni list RS* št. 117/2006, 90/2007, 56/2008, 76/2008, 92/2008, 5/2009, 96/2009, 43/2010, 59/2011.
41. Zakon o posebnem davku na bilančno vsoto bank in hranilnic (ZPDVBH). *Uradni list RS* št. 87/1997, 84/1998, 40/1999 Skl. US: U-I-91/98, 61/1999 Odl. US: U-I-91/98, 83/2004-ZPVZPDBH, 21/2006 Odl. US: U-I-32/04-10.
42. Zakon o prenehanju veljavnosti Zakona o posebnem davku na bilančno vsoto bank in hranilnic (ZPVZPDBH). *Uradni list RS* št. 83/2004.

PRILOGE

KAZALO PRILOG

PRILOGA 1: SKUPINA G-20.....	1
PRILOGA 2: SLOVAR TUJIH BESED	1
PRILOGA 3: 44 ČLEN ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (1. IN 4. TOČKA)	2
PRILOGA 4: TABELA 1: DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB PLAČAN PREKO FINANČNEGA SEKTORJA V SKUPINI DRŽAV G-20 (v%).....	3
PRILOGA 5: TABELA 2: DAVEK NA DODANO VREDNOST FINANČNIH INSTITUCIJ V EU-27.....	4
PRILOGA 6: TABELA 3: DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB V DRŽAVAH EU-27 (v % BDP)	5
PRILOGA 7: TABELA 4: DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB V EU-27 V LETU 2009	6
PRILOGA 8: TABELA 5: OCENA ZA DAVEK NA FINANČNE TRANSAKCIJE ZA EVROPSKE BORZE ZA LETO 2008 (V MILIJON €).....	7
PRILOGA 9: DELEŽ DOHODKA V U-27 Z DAVKOM NA FINANČNO AKTIVNOST	9
Slika 3: Delež dohodka v EU-27 z davkom na finančno aktivnost (FAT 1).....	9
Slika 4: Delež dohodka Evropske Unije z davkom na finančno aktivnost (FAT 2)	9
Slika 5: Delež dohodka Evropske Unije z davkom na finančno aktivnost (FAT 3)	10
PRILOGA 10: TABELA 6: DAJATVE FINANČNIH INSTITUCIJ V EU.....	10

Priloga 1: Skupina G-20

Skupino G20 sestavlja sedem industrijsko najbolj razvitih držav (ZDA, Nemčija, Japonska, Velika Britanija, Francija, Kanada, Italija) ter Rusija, poleg njih pa še 12 najhitreje rastočih gospodarstev (Kitajska, Indija, Brazilija, Argentina, Avstralija, Indonezija, Mehika, Savdska Arabija, Južna Afrika, Južna Koreja in Turčija). Zastopana je tudi celotna EU, kakor tudi IMF, Svetovna banka in Evropska centralna banka. Skupaj G20 predstavlja 66 odstotkov svetovnega prebivalstva, 80 odstotkov svetovne trgovine in 85 svetovnega bruto domačega proizvoda (BDP). Države so se združile v skupino G-20 z namenom, da bi obnovile svetovno gospodarstva, reformirale finančni sektor in dvignile življenjsko ravn najrevnejšega prebivalstva (Čarobna paličica v roke šibkejšim, 2011).

Priloga 2: Slovar tujih besed

- Bančni davek na izplačana plačila (angl. *Bank Payroll Tax*)
- Davek dobičke pridobljene preko tveganih dejavnosti (angl. *risk taxing FAT*)
- Davek na bančna pačila (angl. *bank debit tax*)
- Davek na celotni dobiček in plače (angl. *addition-method FAT*)
- Davek na ciljne gospodarske najemnine (angl. *rent-taxing FAT*)
- Davek na finančno dejavnost (angl. *financial activities tax*)
- Depozitna institucija (angl. *deposit taking institution*)
- Garancija (angl. *Backstop*)
- Francoski sklad za zajamčene vloge (angl. *The French Deposit Guarantee Fund*)
- Izhod iz stanja, v katerega se ne želimo več vrniti (angl. *To bailout*)
- Mednarodni trgu depozitov (angl. *money market deposit*)
- Nestandardizirana terminska pogodba (angl. *Forward*)
- Podrejeni dolžniški vrednostni papirji (angl. *junior debt securities*)
- Pojmovan denar (angl. *broad money*)
- Posel zamenjave (angl. *Swap*)
- Predvideni stroški prihodnjih napak (angl. *ex.ante*)
- Prevelike, da bi lahko propadle (angl. *too-big to fail*)
- Pristojbina finančno krizne odgovornosti (angl. *The Financial Crisis Responsibility Fee*)
- Proračun konvergenčnega urada (angl. *the Congressional Budget Office*)
- Standardizirana terminska pogodba (angl. *futures*)
- Sklad zavarovalniških vlog (angl. *vinasurance fund*)
- taksa v Veliki Britaniji (angl. *stamp-duty*)

- Tveganje pred neizpolnjenimi obveznostmi (ang. *default risk*)
- Urada za javni dolg (angl. *National Debt Office*)
- Viri podpornega sklada (angl. *Resource Utilization Support Fund*)
- Začasne banke (angl. *Bridge bank*)
- Začasni prispevek na finančne transakcije (angl. *the provisional Contribution on Financial Transaction*)
- Zvezni urad za finančno-tržno stabilizacijo (angl. *The Federal Agency for Financial-Market Stabilisation*)

Priloga 3: 44 člen zakona o davku na dodano vrednost (1. in 4. Točka)

Zakon o davku na dodano vrednost (Ur.l. RS, št. 13/2011-UPB3, 18/2011, 78/2011, v nadaljevanju ZDDV-1) v 44. Člen, v 1. In 4. točki določa, da so v Sloveniji plačila DDV oproščene naslednje transakcije:

- zavarovalne in pozavarovalne transakcije, vključno s povezanimi storitvami zavarovalnih posrednikov in zastopnikov;
- finančne transakcije, in sicer:
 - a) dajanje kreditov oziroma posojil v denarni obliki in posredovanje pri sklepanju teh poslov ter upravljanje kreditov oziroma posojil v denarni obliki, ko te storitve opravlja kreditodajalec oziroma posojilodajalec;
 - b) izdajanje kreditnih garancij in drugih denarnih jamstev ter upravljanje kreditnih garancij s strani kreditodajalca;
 - c) transakcije, vključno s posredovanjem, v zvezi z depoziti in tekočimi oziroma transakcijskimi računi, plačili, nakazili, dolgovi, čeki in drugimi plačilnimi instrumenti, razen izterjave dolgov in factoringa (odpis terjatev);
 - d) transakcije, vključno s posredovanjem, v zvezi z valuto, bankovci in kovanci, ki so zakonito plačilno sredstvo, razen bankovcev in kovancev, katerih prodajna cena je določena na podlagi njihove vrednosti kot zbirateljskega predmeta ali na podlagi vrednosti kovine, iz katere so izdelani;
 - e) transakcije, vključno s posredovanjem (razen upravljanja, hrambe, investicijskega svetovanja in storitev v zvezi s prevzemi), z delnicami, deleži v podjetjih ali združenjih, obveznicami in drugimi vrednostnimi papirji, razen z dokumenti o lastninski pravici na blagu in pravicami in deleži;
 - f) upravljanje investicijskih skladov.

Priloga 4

Tabela 1: Davek od dohodka pravnih oseb plačan preko finančnega sektorja v skupini držav G-20 (v%).

	Obdobje	Delež davka od dohodka pravnih oseb (v %)	Delež skupnih davčnih prihodkov (v %)
Argentina	2006-2008	6,0	1,0
Avstrija	2007	15,0	2,8
Braziliya	2006-2008	15,4	1,8
Kanada	2006-2007	23,5	2,6
Kitajska			
Francija	2006-20008	18,0	1,9
Nemčija			
Indija			
Indonezija			
Italija	2006-2008	26,3	1,7
Japonska			
Mehika	2006-2008	11,2	3,1
Rusija			
Saudska Arabija			
Južna Afrika	2006-2008	13,7	3,5
Južna Koreja	2006-2008	17,7	3,0
Turčija	2006-2008	23,6	2,1
Velika Britanija	2006-2008	20,9	1,9
ZDA	2006-2007	18,2	1,9
Povprečna vrednost		17,5	2,3

Vir: Final report for the G-20, A fair and substantial contribution by the financial sector, 2010, str. 61, tabela A 5.1.

Priloga 5

Tabela 2: Davek na dodano vrednost finančnih institucij v EU-27

Države EU-27	Možnost obdavčenja finančnih in zavarovalniških transakcij
Avstrija	NE
Belgija	NE
Bolgarija	NE
Ciper ⁹	NE
Republika Češka	NE
Danska	NE
Estonija	DA ¹⁰
Finska	NE
Francija	Da
Nemčija	DA
Grčija	NE
Madžarska	NE
Irska	NE
Italija	NE
Latvija	NE
Lihtenštajn	DA ¹¹
Luksemburg	NE
Malta	NE
Nizozemska	NE
Poljska	NE
Portugalska	NE
Romunija	NE
Republika Slovaška	NE
Slovenija	NE
Španija	NE
Švedska	NE
Velika Britanija	NE

Vir: Komisija Evropskih skupnosti, VAT Survey Financial Services, 2006, str. 13-14.

¹⁰ Pod določenimi pogoji se lahko odločajo za obdavčitev, vendar to ni mogoče v primeru zavarovalniških poslov.

¹¹ V skladu z določenimi pogoji za obdavčitev.

Priloga 6

Tabela 3: Davek od dohodka pravnih oseb v državah EU-27 (v % BDP)

	1995	1997	2000	2005	2007	2008	2009
Nemčija	0,9	1,3	1,7	1,1	1,4	1,1	0,7
Francija	1,8	2,3	2,8	2,3	2,9	2,8	1,3
Latvija	1,8	2,3	1,6	2,0	2,7	3,2	1,6
Slovenije	0,5	1,0	1,2	2,8	3,2	2,5	1,8
Polska	2,7	2,7	2,4	2,5	2,8	2,7	2,3
Grčija	2,3	2,3	4,1	3,3	2,5	2,5	2,4
Belgija	2,3	2,8	3,2	3,2	3,5	3,4	2,5
Velika Britanija	2,8	3,9	3,5	3,4	3,4	3,6	2,8
Švedska	2,6	2,8	3,8	3,6	3,8	2,9	3,0
Ciper	4,0	4,4	6,2	4,6	6,8	7,0	6,5
Luksemburg	6,6	7,5	7,0	5,8	5,3	5,1	5,5
Malta	2,6	2,6	2,9	4,5	6,1	6,7	6,7

Vir: Evropska Komisija, *Taxation trends in the European Union - Data for the EU Member States, Iceland and Norway*, 2011, str. 300.

Priloga 7

Tabela 4: Davek od dohodka pravnih oseb v EU-27 v letu 2009

	Davek od dohodka pravnih oseb izražen v % BDP (DDPO)	Razvrstitev držav EU-27 po velikosti pobranih DDPO ¹²	Celotni dohodek od DDPO v letu 2009 (v milijon €)	Sprememba DDPO izražena v odstotnih točkah med letom 1995 in 2009	Sprememba DDPO med letom 2008 in 2009 (v % BDP)
Nemčija	0,7	27	16.380	-0,2	- 0,4
Francija	1,3	26	24.040	-0,5	- 1,5
Latvija	1,6	25	291	-0,2	- 1,6
Slovenije	1,8	24	652	1,3	- 0,7
Poljska	2,3	17	7.114	-0,4	- 0,4
Grčija	2,4	14	5.690	0,1	- 0,1
Belgija	2,5	9	8.611	0,2	- 0,9
Velika Britanija	2,8	7	43.695	0,0	- 0,8
Švedska	3,0	5	8.751	0,4	0,1
Luksemburg	5,5	3	2.075	-1,1	- 0,5
Ciper	6,5	2	1.096	2,5	0,4
Malta	6,7	1	394	4,1	0

Vir: Evropska Komisija, *Taxation trends in the European Union - Data for the EU Member States, Iceland and Norway, 2011*, str. 300.

¹² Od najmanjše do največje.

Priloga 8

Tabela 5: Ocena za davek na finančne transakcije za Evropske borze za leto 2008 (v milijon €)

Borze	Trgovanje z delnicami	Trgovanje z obveznicami	Dobiček od delnic	Dobiček od obveznic
BME Španija (Španija)	77.282	28	62	0
Atene (Grčija)	1.639.054	4.650.178	1.311	3.255
BME Italija (Italija)	1.019.484	175.458	816	123
Borza Bratislava (Slovaška)	14	23.049	0	16
Borza Bukarešta (Romunija)	1.601	46	1	0
Borza Budimpešta (Madžarska)	20.877	1.613	17	1
Bolgarska borza (Bolgarija)	1.261	125	1	0
Ciperska borza (Ciper)	1.397	15	1	0
Nemška Borza (Nemčija)	3.181.146	123.943	2.545	87
Irška borza (Irska)	55.695	24.944	45	17
Ljubljanska borza (Slovenija)	1.589	255	1	0
Londonska borza (Velika Britanija)	4.264.020	4.465.192	3.411	3.126
Luksemburška borza (Luksemburg)	1.299	57	1	0
Malteška borza (Malta)	48	435	0	0

»se nadaljuje«

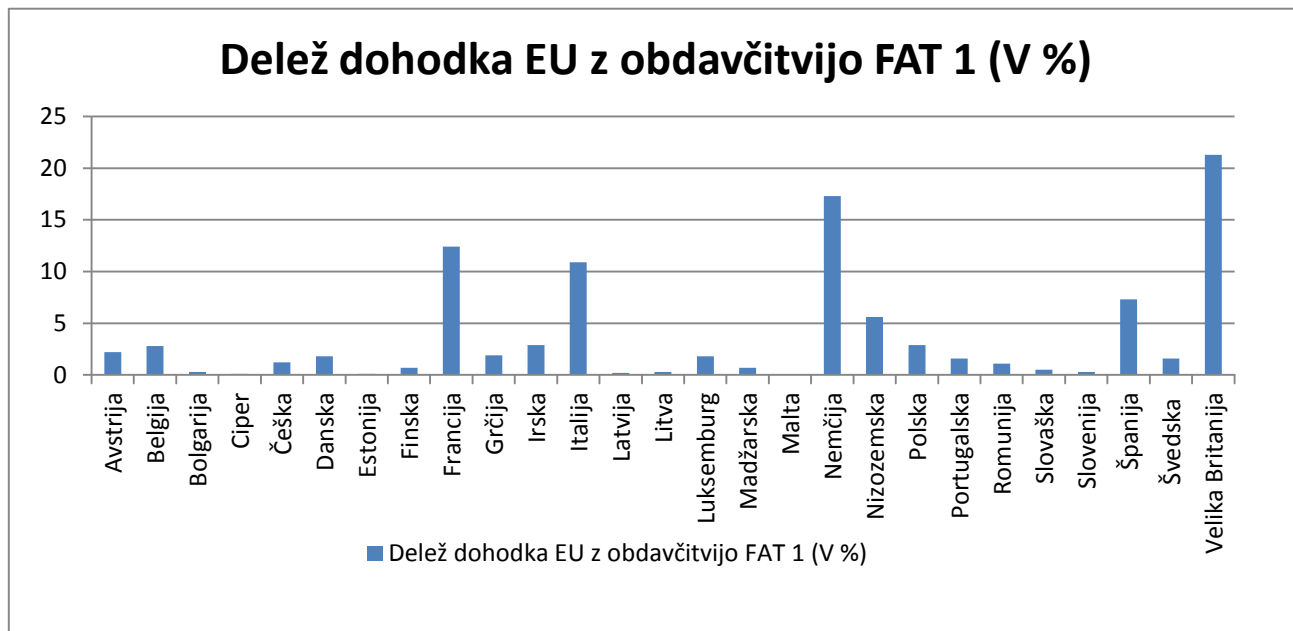
»nadaljevanje«

Borze	Trgovanje z delnicami	Trgovanje z obveznicami	Dobiček od delnic	Dobiček od obveznic
Severna borza NASDAQ OMX (Danska, Estonija, Finska, Litva , Latvija, Švedska, Islandija)	909.832	1.991.782	728	1.394
NYSE Euronext (Belgija, Francija, Nizozemska, Portugalska)	2.999.217	33.099	2.399	23
Paragvajska borza (Češka)	29.880	22.685	24	16
Varšavska borza (Poljska)	47.253	702	38	0
Dunajska borza (Avstrija)	71.177	800	57	1
Skupaj	14.322.128	11.514.404	10.025	8.060

Vir: Delovni list Evropske Komisije, Obdavčitev finančnega sektorja, 2010, str. 16, tabela 6.

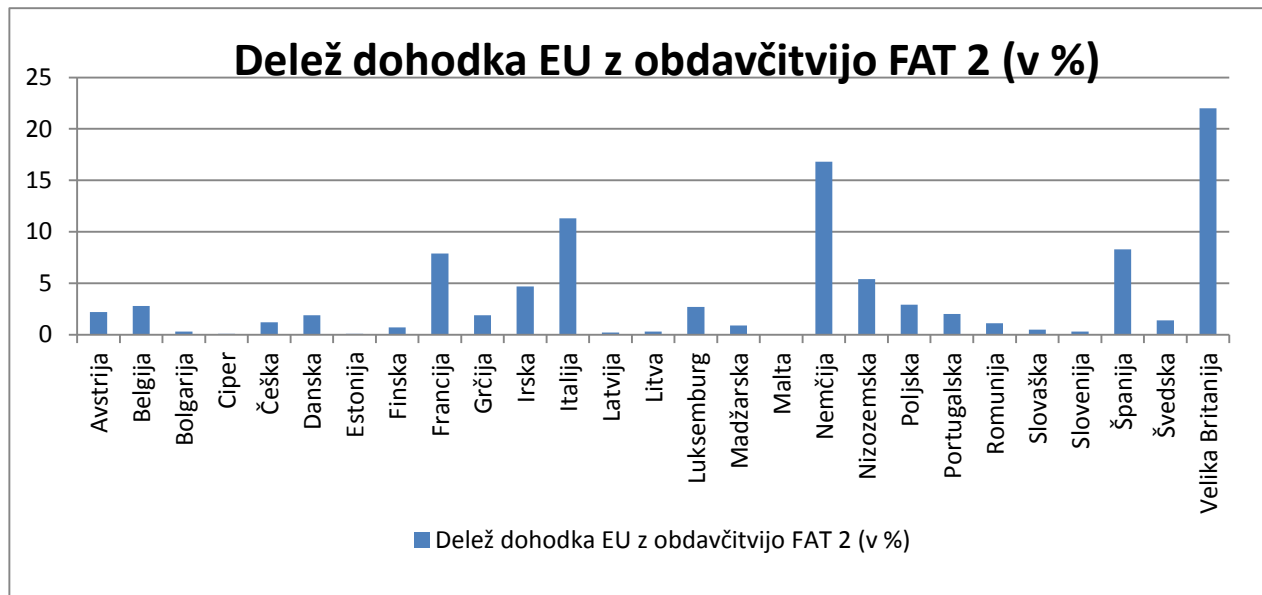
Priloga 9: Delež dohodka v Eu-27 z davkom na finančno aktivnost

Slika 3: Delež dohodka v EU-27 z davkom na finančno aktivnost (FAT 1)

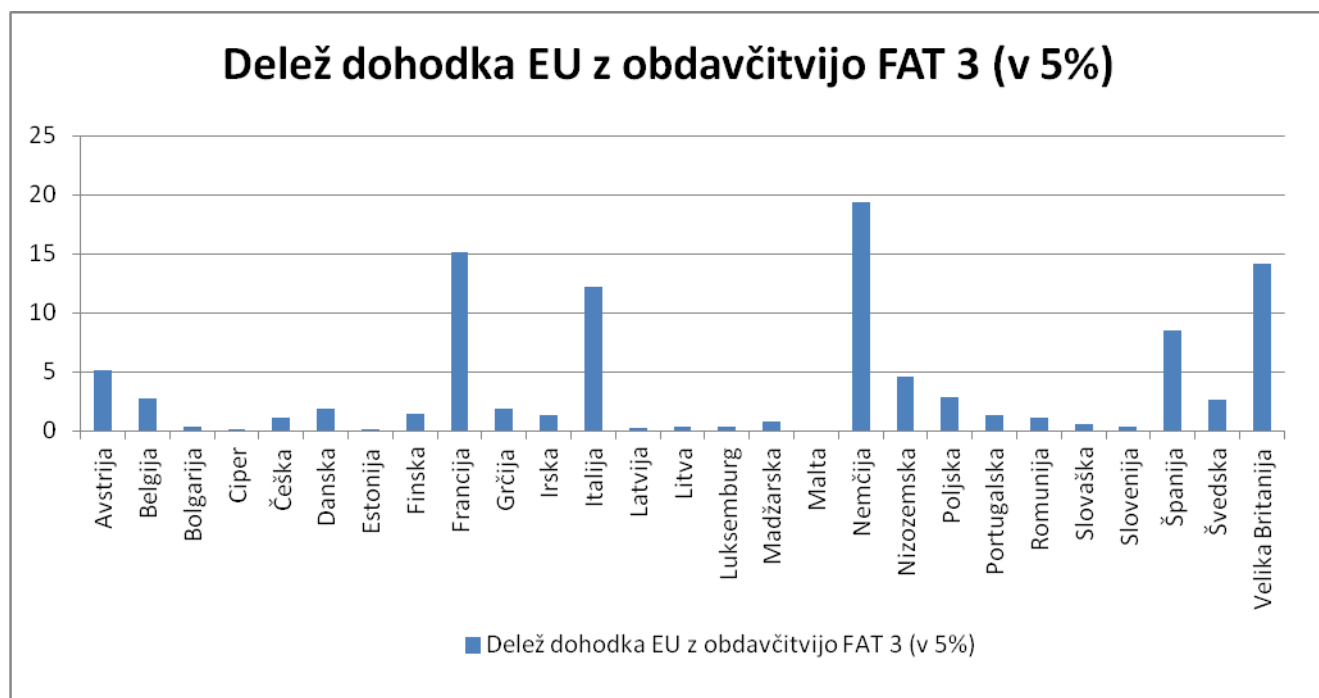
Vir: Delovni list Evropske Komisije, Obdavčitev finančnega sektorja, 2010, str. 24, slika 2.

Slika 4: Delež dohodka Evropske Unije z davkom na finančno aktivnost (FAT 2)

Vir: Delovni list Evropske Komisije, Obdavčitev finančnega sektorja, 2010, str. 25, slika 3.

Slika 5: Delež dohodka Evropske Unije z davkom na finančno aktivnost (FAT 3

Vir: Delovni list Evropske Komisije, Obdavčitev finančnega sektorja, 2010, str. 25, slika 4.

Priloga 10

Tabela 6: Dajatve finančnih institucij v EU

	Lokacija premoženjskih koristi	trajanje	področje	Obseg
Nemčija	Stabilnostni sklad	stalni	Vse banke	Obveznosti brez kapitala in depozitov + derivati
Francija	splošni proračun	Stalni	Vse banke s tveganju prilagojenimi sredstvi preko 500 milijonov €	Tveganju prilagojena sredstva

«se nadaljuje»

»nadaljevanje«

	Lokacija premoženjskih koristi	trajanje	področje	Obseg
Latvija	splošni proračun	stalni	Kreditne institucije	Obveznosti, razen lastniškega kapitala, depozitne vloge do zajamčenih shem, hipotekarne obveznice, podrejene obveznosti
Madžarska	splošni proračun	začasni	Kreditne institucije, zavarovalnice in druge finančne institucije	Nekonsolidirane bilančne vsote
Avstrija	splošni proračun	Stalni	Vse banke z obveznostmi nad 1 bilijonom €	Nekonsolidirane bilančne vsote + dodatki za izvedene finančne instrumente na trgovalno knjigo
Portugalska	splošni proračun	Stalni	Kreditne institucije	Obveznosti brez » <i>tire one</i> « in » <i>tire two</i> « kapitala in zavarovalne depozite + fiktivne količine instrumentov
Švedska	Stabilnostni sklad	Stalni	Vse banke in ostale kreditne institucije	Obveznosti brez kapitala
Velika Britanija	splošni proračun	Stalni	Banke z zbranimi obveznostmi nad 20 bilijonov BDP	Obveznosti brez » <i>tire one</i> « kapitala, zavarovalniških depozitov, sredstev ki izpolnjujejo pogoje za finančno storitev likvidnostnih rezerv

Vir: Finančno resolucijska ureditev in okrepitev finančne stabilnosti: stabilnosti: bančne dajatve, resolucijski skladi in depozitno zajamčeni sistem, 2011, str. 150.